



**ПРИКАЗ**

**БОЕРЫК**

15.03.2023

Казан ш

№ 170

Баланың тууы һәм аны тәрбияләүгә бәйле рәвештә айлык пособие бирү буенча дәүләт хезмәте күрсәтүнең административ регламентын раслау турында

Б о е р ы к б и р ә м:

Баланың тууы һәм аны тәрбияләүгә бәйле рәвештә айлык пособие бирү буенча дәүләт хезмәте күрсәтүнең кушымтада бирелә торган административ регламентын расларга.

Министр



Э.Ә. Зарипова

Татарстан Республикасы  
Хезмэт, халыкны эш белән  
тээмин итү һәм социаль яклау  
министрлыгының 15.03.2023 №  
170 бoерыгы белән расланды

## **Баланың тууы һәм аны тәрбияләүгә бәйле рәвештә айлык пособие бирү буенча дәүләт хезмәте күрсәтүнең административ регламенты**

### **I. Гомуми нигезләмәләр**

#### **Административ регламентны жайга салу предметы**

1. Әлеге Административ регламент Россия Федерациясе Пенсия һәм социаль иминият фондының административ процедуралары һәм гамәлләре вакытын һәм эзлеклелеген билгели, аңа «Балалы гражданның дәүләт пособиеләре турында» 1995 елның 19 маендагы 81-ФЗ номерлы федераль законның 4<sup>1</sup> статьясы нигезендә бала туу һәм тәрбияләүгә бәйле рәвештә айлык пособиене гамәлгә ашыруга вәкаләтләр тапшырылган (алга таба, тиешенчә – вәкаләтле орган, айлык түләү, дәүләт хезмәте).

#### **Гариза бирүчеләр даирәсе**

2. Дәүләт хезмәте Россия Федерациясе территориясендә даими яшәүче Россия Федерациясе гражданның булган түбәндәге затларга (алга таба – мөрәжәгать итүче) күрсәтелә:

әгәр йөклә хатынның йөкләлек вакыты алты һәм аннан да күбрәк атна тәшкил итсә һәм ул йөкләлекнең башлангыч чорында (12 атнага кадәр) медицина оешмасында исәпкә алынган булса;

Россия Федерациясе гражданның булган һәм Россия Федерациясе территориясендә даими яшәүче 17 яшькә кадәрге баланың әти-әнисенен (уллыкка алучыларның, опекуннарының (попечительларенен) берсенә.

әгәр әлеге пособиене билгеләү өчен мөрәжәгать итү көненә «Россия Федерациясендә яшәү минимумы турында» 1997 елның 24 октябрдәге 134-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә гаиләнең жан башына уртача керем күләме яшәү (тору) урыны буенча яисә хакыйкый яшәү урыны буенча Россия Федерациясе субъектында билгеләнгән жан башына яшәү минимумы күләменнән артмаса, баланың тууы һәм аны тәрбияләүгә бәйле рәвештә айлык пособие хокукы барлыкка килә.

Мөрәжәгать итүче дәүләт хезмәтеннән үзенә вәкаләтле вәкиле (алга таба – вәкил) аша файдалана ала.

Шул ук вакытта мөрәжәгать итүченең дәүләт хезмәтеннән файдалану алу буенча хокукый мөнәсәбәтләрдә катнашуы аны вәкилле булу хокукынан мөхрүм итми, шулай ук вәкилнең катнашуы да мөрәжәгать итүченә әлеге хокукый мөнәсәбәтләрдә шәхсән катнашу хокукынан мөхрүм итми.

## Дәүләт хезмәте күрсәтү турында мәгълүмат бирү тәртибенә карата таләпләр

3. Мөрәжәгать итүчеләргә дәүләт хезмәте күрсәтү, шулай ук дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле һәм мәжбүри булган хезмәтләр күрсәтү мәсьәләләре буенча мәгълүмат бирү түбәндәгечә гамәлгә ашырыла:

мөрәжәгать итүче (вәкил) турыдан-туры мөрәжәгать иткән очракта, вәкаләтле органның вазыйфай заты (алга таба – вазыйфай зат) тарафыннан;

дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең күпфункцияле үзәге (алга таба-күпфункцияле үзәк) хезмәткәре тарафыннан;

телефон, факсимиль һәм башка телекоммуникация элементәсе чаралары аша;

дәүләт хезмәте күрсәтү урыннарында мәгълүмат стендларын рәсмиләштерү юлы белән, аларда әлеге Административ регламентның 39 пункттындагы икенче һәм тугызынчы абзацларында күрсәтелгән мәгълүмат урнаштырыла;

мәгълүмат материалларын массакүләм мәгълүмат чараларында басытырып, мәгълүмат брошюралары, буклетлар, бүтән төрле басма продукция чыгару юлы белән;

мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәгә рәсми сайтта (алга таба – сайт, «Интернет» челтәре), «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең (функцияләрнең) бердәм порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасында (алга таба – Бердәм портал) урнаштыру юлы белән;

брошюралар, буклетлар һәм башка мәгълүмат материалларын гражданның кабул итү өчен билгеләнгән биналарда, шулай ук әлеге оешмалар белән килешенеп, барлык милек формасындагы бүтән оешмаларга, шул исәптән күп функцияле үзәкләрдә урнаштыру юлы белән;

мөрәжәгать итүчеләрнең язмача мөрәжәгатьләренә җаваплар аша.

4. Телефон аша дәүләт хезмәте күрсәтү тәртибе турында мәгълүмат биргәндә, телефон аша мөрәжәгатьне кабул итеп, вазыйфай зат үзе белән таныштырырга: фамилиясен, исемен, атасының исемен (булган очракта), вазыйфасын, вәкаләтле органның исемен әйтергә тиеш.

Вазыйфай зат гражданның кабул итү графигын, төгәл почта адресын, килү ысулын, ә кирәк булганда – язмача мөрәжәгатькә карата таләпләр турында хәбәр итәргә тиеш.

Дәүләт хезмәте күрсәтү тәртибе турында телефон аша мәгълүмат бирү эш графигы нигезендә башкарыла.

Телефон һәм башка телекоммуникация чаралары аша мөрәжәгать итүчегә аның шәхси мәгълүматына кагылышлы мәгълүмат биргәндә, вазыйфай зат мөрәжәгать итүче әйткән фамилиясенен, исемнен, атасының (булган очракта) исемнен; шәхесне таныкмый торган документ белешмәләренен; контроль мәгълүматның төгәллеген тикшерү юлы белән, мөрәжәгать итүченең шәхесен тәңгәлләштерә.

Сөйләшү вакытында вазыйфай зат сүзләргә төгәл әйтергә һәм башка мөрәжәгать килү сәбәпле сөйләшүне өзмәскә тиеш.

Мөрәжәгать итүче куйган сорауларга җавап бирү мөмкинлеге булмаса,

телефон аша мөрәжәгать итүче башка вазыйфай затка тоташтырыла (күчерелә) яисә мөрәжәгать итүчегә кирәкле мәгълүматны алырга мөмкин булган телефон номеры хәбәр ителергә тиеш.

Телефон буенча сөйләшү 10 минуттан артык дәвам итәргә тиеш түгел.

5. Дәүләт хезмәте күрсәтү мәсьәләләре буенча телефоннан шалтыратуларга һәм телдән мөрәжәгатьләргә җавап биргәндә вазыйфай зат, кәргән мөрәжәгать нигезендә, түбәндәге мәгълүматны бирергә тиеш:

дәүләт хезмәте күрсәтү мәсьәләләрен җайга салучы норматив хокукый актлар турында (норматив хокукый актның исеме, кабул итү датасы һәм номеры);

дәүләт хезмәтеннән файдалану хокукына ия гражданнар категорияләре исемлеге турында;

дәүләт хезмәтеннән файдалану өчен кирәкле документлар исемлеге турында;

дәүләт хезмәте күрсәтү чорлары турында;

дәүләт хезмәте күрсәтүдән баш тарту нигезләре турында;

вәкаләтле органының сайтында дәүләт хезмәте күрсәтү мәсьәләләре буенча мәгълүматны урнаштыру урыны турында.

6. Вәкаләтле орган сайтында, «Дәүләт хезмәтләре (функцияләре) федераль реестры» федераль дәүләт мәгълүмат системасында (алга таба – федераль реестр), Бердәм порталда, шулай ук дәүләт хезмәте һәм дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле булган һәм мәҗбүри хезмәтләренә күрсәтү урыннарындагы стендларда, һәм күпфункцияле үзәктә түбәндәге белешмә мәгълүмат урнаштырыла:

вәкаләтле органның, шулай ук күпфункцияле үзәкләрнең урнашу урыны һәм эш графигы турында;

вәкаләтле органның белешмә телефоннары, шул исәптән автоинформатор-телефон номеры (булган очракта);

рәсми сайт адресы, шулай ук сайттагы электрон почта һәм (яки) кире элемтә формалары.

Вәкаләтле органның кабул итү графигы, гражданнарның мәнфәгатьләрен, төбәкнең климат шартларын исәпкә алып, боерык белән билгеләнә.

Кабул итү чиратлар барлыкка килүне булдырмас өчен, атнага өч көннән дә ешрак булмаган күләмдә оештырылырга тиеш.

7. Бердәм порталда түбәндәге мәгълүмат урнаштырыла:

дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле документларның тулы исемлеге, аталган документларны рәсмиләштерүгә карата таләпләр, шулай ук мөрәжәгать итүче үз инициативасы нигезендә тапшырырга хокуклы булган документлар исемлеге;

дәүләт хезмәтеннән файдалану хокукына ия гражданнар категорияләре исемлеге;

дәүләт хезмәте күрсәтү вакыты;

дәүләт хезмәте күрсәтү нәтижәсе, дәүләт хезмәте күрсәтү нәтижәсе булган документны тапшыру тәртибе;

дәүләт хезмәте күрсәтү өчен алына торган дәүләт пошлинасы күләме;

дәүләт хезмәте күрсәтүне туктатып тору яисә күрсәтүдән баш тарту өчен нигезләренә тулы исемлеге;

мөрәжәгать итүченең дәүләт хезмәте күрсәтү барышында гамәлгә ашырыла торган гамәлләргә (гамәл кылмауга) һәм кабул ителгән карарларга судка кадәр

(судтан тыш) шикаять белдерү хокукы турында;

дәүләт хезмәте күрсәтелгәндә кулланыла торган гаризаларның (белдерүләрнең, хәбәрләрнең) формалары.

Бердәм порталда федераль реестрдагы мәгълүматлар нигезендә дәүләт хезмәте күрсәтү тәртибе һәм чорлары турында мәгълүмат мөрәжәгать итүчегә бушлай бирелә.

Дәүләт хезмәте күрсәтү сроклары һәм тәртибе турында мәгълүматтан файдалану мөрәжәгать итүче тарафыннан нинди дә булса таләпләрне үтәмичә, шул исәптән мөрәжәгать итүченең техник чараларына урнаштырылуы лицензия яки түләү алуны, мөрәжәгать итүчене теркәүне яки авторлаштыруны яки аның тарафыннан персонал белешмәләр тапшыруны таләп итә торган программа тәминаты хужасы белән башка төрле килешүне таләп итә торган программа тәминатыннан файдаланмыйча гына башкарыла.

Гариза һәм дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле документлар дәүләт хезмәте күрсәтү сроклары һәм тәртибендә Бердәм порталда басылып чыккан мәгълүматка туры китереп тапшырылган булса, гаризаны һәм дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле башка документларны кабул итүдән баш тарту тыела.

8. Мөрәжәгать итүчеләргә дәүләт хезмәте күрсәтү барышы турында мәгълүмат бирү максатларында, электрон почта аша текстлы хәбәрләр форматында яки кыска текстлы хәбәрләр (мөрәжәгать итүченең (вәкилнең) күчмә радиотелефон элементсен урнаштыруның абонент номеры турындагы белешмәләре булган очракта, мөрәжәгать итүченең (вәкилнең) күрсәтелгән ысул белән хәбәр итүгә язма ризалыгы булган очракта, Бердәм портал сервисларынан файдаланып) жиһәреләргә мөмкин.

Гаризаны Бердәм портал ярдәмендә электрон документ формасында биргән очракта, мөрәжәгать итүче тарафыннан мәгълүмат бирү ысулы, шул исәптән электрон почта адресы, кыска текстлы хәбәрләрне тапшыру өчен күчмә радиотелефон элементсе жайланмасының абонент номеры күрсәтелә.

## **II. Дәүләт хезмәте күрсәтү стандарты**

### **Күрсәтелә торган дәүләт хезмәте атамасы**

9. Бала туу һәм тәрбияләү белән бәйле айлык пособие бирү буенча дәүләт хезмәте (алга таба – айлык пособие).

### **Дәүләт хезмәте күрсәтүче органның исеме**

10. Дәүләт хезмәтен күрсәтү Россия Федерациясе Пенсия һәм социаль иминиятләштерү фонды тарафыннан үз территорияль органнары аша мөрәжәгать итүченең яшәү (тору) урыны буенча яисә, расланган яшәү (тору) урыны булмаган очракта – мөрәжәгать итүченең фактта яшәү урыны буенча гамәлгә ашырыла.

Вәкаләтле органның территорияль органнары дәүләт хезмәте күрсәтелгәндә мөрәжәгать итүчедән дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле булган, шул исәптән башка дәүләт органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм оешмаларга

мөрәжәгать итү белән бәйле гамәлләрне, килештерүләрне гамәлгә ашыруны таләп итәргә хокуклы түгел.

### **Дәүләт хезмәте күрсәтү нәтижәсе**

11. Дәүләт хезмәте күрсәтүнең нәтижәсе булып түбәндәгеләр тора:

айлык пособие билгеләү турында гариза биргәндә айлык пособие билгеләү турында карар чыгару һәм айлык пособие түләү, яки айлык пособие билгеләүдән баш тарту турында карар чыгару;

айлык пособиене китерү ысулын үзгәртү турында гариза биргәндә – тапшыру ысулын үзгәртү турында тапшырылган гариза нигезендә түләү эшенә мәгълүмат кертү.

### **Дәүләт хезмәтен күрсәтү вакыты**

12. Айлык пособие билгеләү турында гаризаны карау һәм айлык пособие билгеләү турында яки айлык пособие билгеләүдән баш тарту турында карар кабул итү айлык пособие билгеләү турында гариза теркәлгән көннән алып 10 эш көне эчендә башкарыла.

Айлык пособиене билгеләү яисә айлык пособиене билгеләүдән баш тарту турында карар кабул итү чоры, ведомствоара хезмәттәшлек кысаларында соратып алына торган документлар (белешмәләр) килмәсә яки тиешле вакыттан биш эш көненнән соңрак тапшырылган документлар (белешмәләр) житәрлек күләмдә булмаса, айлык түләү билгеләү турында гаризаны теркәгән көннән соң 20 эш көненә озайтыла.

Айлык пособиене билгеләүдән баш тарту турында карар кабул ителгән очракта, вәкаләтле орган бу хакта мөрәжәгать итүчегә (вәкилгә) мондый карар кабул ителгән көннән соң бер эш көненнән дә артмаган чорда, дәлилленгән нигезләүне һәм чыгарылган карарга шикаять бирү тәртибен күрсәтеп, хәбәр итә.

13. Акча китерү ысулын үзгәртү турындагы гариза нигезендә түләү эшенә мәгълүмат кертү түләүне китерү ысулын үзгәртү турындагы гаризаны теркәгәннән соң өч эш көне эчендә гамәлгә ашырыла.

14. Айлык пособиене билгеләү турында гариза Бердәм порталдан файдаланып бирелгән очракта, мөрәжәгать итүче (вәкил) айлык пособиене билгеләү турында гариза теркәгәннән соң 10 эш көне эчендә мөрәжәгать итүче тапшырырга тиешле документларны (белешмәләрне) вәкаләтле органга тапшыра.

Мөрәжәгать итүче (вәкил) шәхсән мөрәжәгать иткән очракта аның тарафыннан мөрәжәгать итүче тапшырырга тиешле документлар (белешмәләр) комплекты тулысынча тапшырылмаган очракта, мөрәжәгать итүче (вәкил) тиешле документларны (белешмәләрне) айлык пособие билгеләү турында гаризаны теркәгәннән соң 10 эш көне эчендә тапшырырга хокуклы.

15. Айлык пособие билгеләү яисә билгеләүдән баш тарту турында карар кабул итү чоры мөрәжәгать итүче тарафыннан тапшырылган гаризада һәм (яки) документларда (белешмәләрдә) төгәл булмаган һәм (яки) тулы булмаган мәгълүмат булуы ачыкланган очракта, мөрәжәгать итүче тарафыннан айлык пособиене

билгеләү турында эшләп бетерелгән гариза һәм (яки) эшләп бетерелгән документлар (белешмәләр) тапшырылган вакытка кадәр туктатып торыла, ләкин биш эш көненнән артмаган чорга кадәр генә.

Айлык пособие билгеләү турында яки билгеләүдән баш тарту турында карар кабул итү чоры айлык пособиене билгеләү турында эшләп бетерелгән гариза һәм (яки) эшләп бетерелгән документлар (белешмәләр) вәкаләтле органга алынган көннән башлап яңадан торгызыла.

16. Айлык пособие, айлык пособие билгеләнгән көннән соң биш эш көненнән соңга калмыйча, айлык акчалата түләнүне гамәлгә ашыручы вәкаләтле орган тарафыннан кредит оешмасы яки федераль почта элементәсе оешмасы аша башкарыла. Аннан соңгы түләнүләр айлык акчалата түләнүне гамәлгә ашыручы вәкаләтле орган тарафыннан айлык пособие түләнә торган айдан соң килүче айның 1 нче көненнән башлап 25 нче көннәнә кадәр түләнә.

### **Дәүләт хезмәте күрсәтү өчен хокукый нигезләр**

17. Дәүләт хезмәте күрсәтүне жайга салучы норматив хокукый актлар исемлегенә (аларның реквизитларын һәм рәсми бастырып чыгару чыганаclarын күрсәтеп) вәкаләтле орган сайтында, федераль реестрда һәм Бердәм порталда урнаштырыла.

### **Норматив хокукый актлар дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле**

18. Дәүләт хезмәте күрсәтү өчен мөрәжәгать итүче (вәкил) тарафыннан түбәндәге документлар тапшырыла:

гариза;

паспорт яисә Россия Федерациясә законнары нигезендә шәхесне таныклаучы башка документ;

мөрәжәгать итүче (вәкил) тарафыннан тапшырылырга тиешле, дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле булган, әлегә Административ регламентның 20 пунктында каралган документлар.

Мөрәжәгать итүченең мәнфәгатьләрен ышаныч кәгазе нигезендә яклаган очракта, өстәмә рәвештә вәкилнең шәхесен таныклаучы ышаныч кәгазе һәм документ кирәк. Ышаныч кәгазе нотариаль яктан расланган очракта, мәнфәгатьләре яктыртыла торган мөрәжәгать итүченең шәхесен таныклаучы документны күрсәтү таләп ителми.

19. Айлык пособие билгеләү турында гариза һәм илтәп житкерү ысулын үзгәртү турында гариза рәвешләре Россия Федерациясә Хөкүмәтенен «Бала тууга һәм тәрбияләүгә бәйле рәвештә айлык пособиене билгеләү һәм түләнү тәртибе турында» 2022 елның 16 декабрендәге 2330 номерлы карары белән расланган (алга таба – 2330 номерлы карар).

20. Билгеләнү шартларына, шулай ук мөрәжәгать итүчедә барлыкка килгән

тормыш шартларына бэйле рәвештә, айлык пособие билгеләү турындагы гаризага түбәндәге документлар (белешмәләр) тапшырыла:

туу турында – чит ил дәүләтенең компетентлы органы тарафыннан тиешле акт язуы теркәлгән очракта (Россия Федерациясе законнары нигезендә рус теленә расланган тәржемә белән мөрәжәгать итүче тарафыннан тәкъдим ителә);

баланың үлеме турында – чит ил дәүләтенең компетентлы органы тарафыннан тиешле акт язуы теркәлгән очракта (Россия Федерациясе законнары нигезендә рус теленә расланган тәржемәсе булган мөрәжәгать итүче тарафыннан тәкъдим ителә);

гаилә әгъзасының үлеме турында – чит ил дәүләтенең компетентлы органы тарафыннан тиешле акт язуы теркәлгән очракта (Россия Федерациясе законнары нигезендә рус теленә расланган тәржемә белән мөрәжәгать итүче тарафыннан тәкъдим ителә);

өйләнешү (аерылышу) турында – чит ил дәүләтенең компетентлы органы тарафыннан тиешле акт язуы теркәлгән очракта (Россия Федерациясе законнары нигезендә рус теленә расланган тәржемәсе булган мөрәжәгать итүче тарафыннан тәкъдим ителә);

баланың ата-анасы турында – баланың тууы турында чит ил дәүләтенең компетентлы органы тарафыннан тиешле акт язуы теркәлгән очракта (Россия Федерациясе законнары нигезендә рус теленә расланган тәржемәсе булган мөрәжәгать итүче тарафыннан тәкъдим ителә);

гариза бирелгән баланың (балаларның) опекуны (попечителе) турында – опека (попечительлек) чит ил дәүләтенең компетентлы органы тарафыннан билгеләнгән очракта (Россия Федерациясе законнары нигезендә рус теленә расланган тәржемәсе булган мөрәжәгать итүче тарафыннан тәкъдим ителә);

Россия Федерациясе Жинаять үтәтү системасы учреждениеләре һәм органнары, Россия Федерациясе Федераль иминлек хезмәте органнары, Россия Федерациясе дәүләт саклау органнары, Россия Федерациясе Эчке эшләр органнары һәм Россия Федерациясе законнарында хокук саклау эшчәнлегә белән бэйле федераль дәүләт хезмәтен узу каралган башка органнар хезмәткәрләренең керемнәре турында (Россия Федерациясе Милли гвардиясе гаскәрләре, Россия Федерациясе мәжбүри үтәтү органнары, Россия Федерациясе таможня органнары, Россия Федерациясе Президентының Махсус программалар баш идарәсе хезмәткәрләреннән тыш);

хәрби хезмәт, Россия Федерациясе жинаять үтәтү системасы учреждениеләре һәм органнарында, Россия Федерациясе Федераль иминлек хезмәте органнарында, Россия Федерациясе дәүләт сагы органнарында, Россия Федерациясе эчке эшләр органнарында, Россия Федерациясе таможня органнарында, Россия Федерациясе милли гвардия гаскәрләрендә, Россия Федерациясе мәжбүри үтәтү органнарында, Россия Федерациясе Президентының Махсус программалар баш идарәсендә хезмәт уза торган (узган) затлар тарафыннан алына торган пенсия күләме турында;

юрidik зат төземичә төзелгәнән дә исәпкә алып, крестьян (фермер) хужалыгы эшчәнлегә нәтижәсендә алынган керемнәрне дә кертеп, эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырудан алынган керемнәр турында;

шәхси практиканы гамәлгә ашырудан алынган керемнәр турында;

авторлык заказы, интеллектуаль эшчәнлек нәтижәләренә аерым хокукны



читлештерү турындагы килешүүлөр буенча алынган керемнәр турында;

алына торган алиментлар турында (акчалар түлэттерүчегә суд приставлары бүлегенә алиментлар түлэттерүгә бәйле эш буенча вакытлыча идарәлеккә күчә торган акчаларны исәпкә алу счетыннан күчерелгән очрактан тыш);

мөрәжәгать итүче һәм (яки) аның гражданныр белән бер фатирда бергәләп яшәве мөмкин булмаган, катлаулы хроник авыру төрләренәң Россия Федерациясе Сәламәтлек саклау министрлыгы тарафыннан расланган исемлегендә каралган хроник чирнең авыр формасыннан интегүче гаиә эгъзасы яши торган, «торак» билгеләнешендәге бүлмә (аның бер өлеше) турында;

билгеләнгән тәртиптә яшәү өчен яраксыз дип танылган, «торак» билгеләнешендәге бүлмә (аның бер өлеше) турында;

мөрәжәгать итүчегә яисә аның гаилә эгъзаларына теркәлгән, Россия Федерациясе субъектының вәкаләтле органы яки муниципаль берәмлек тарафыннан дәүләт социаль ярдәме кысаларында бирелгән яисә сатып алу бәясе тулы күләмендә күчемле милек сатып алуға максатчан дәүләт социаль ярдәме кысаларында бирелгән акчалар хисабыннан түләнгән автотранспорт яки мототранспорт чарасы турында;

мөрәжәгать итүченәң яисә аның гаилә эгъзаларының гомуми белем бирү оешмасында, һөнәри белем бирү оешмасында яки югары белем бирү оешмасында көндөзгә уку формасы буенча белем алуы һәм гаиләнәң жан башына уртача кереме исәпләнгән чорда стипендия алу (алмау) факты турында;

мөрәжәгать итүче яки аның гаилә эгъзаларының 3 айдан артык өзлексез дәвалану үтү факты турында, шуның нәтижәсендә гаиләнәң жан башына уртача кереме исәпләнгән чорда хезмәт эшчәнлеген вакытлыча башкару мөмкинлегенәң булмавы турында;

мөрәжәгать итүче яки аның гаилә эгъзаларының гаиләнәң жан башына уртача кереме исәпләнә торган чорда чакырылыш буенча хәрби хезмәт үтүе турында;

мөрәжәгать итүченәң һәм (яисә) аның гаилә эгъзаларының тулы дәүләт тәэминатында булуы турында;

мөрәжәгать итүче яисә аның гаилә эгъзаларының чакырылу буенча хәрби хезмәт үтүе турында, шулай ук хәрби һөнәри оешмада һәм югары белем бирүче хәрби мәгариф оешмасында белем алучы һәм хәрби хезмәт үтү турында контракт төземәгән затның хәрби хезмәткәр статусы турында;

мөрәжәгать итүченәң яисә аның гаилә эгъзаларының суд карары буенча мәжбүри дөвалауда булуы турында;

һөнәри белем бирү оешмаларында һәм югары белем бирүче мәгариф оешмаларында укучыларга, фән-педагогика кадрларын эзерләү программалары буенча көндөзгә рәвештә белем алучы затларга һәм дини белем бирү оешмаларында укучы фән-педагогика кадрларына түләнә торган стипендияләр, Россия Федерациясе законнарында каралган башка акчалата түләүләр, шулай ук медицина күрсәткечләре буенча аларның академия отпускысында булуы чорына гражданнырның күрсәтелгән категорияләренә компенсация күләме хакында;

отставкага киткән судьяларга гомер буе ай саен түләнә тәэминат күләме турында;

дәүләти яисә ижтимагый бурычларны үтәү вакытына дәүләт органы яисә

ижтимагый берләшмә тарафыннан түләнгән торган, алынган компенсация суммасы турында;

Россия Федерациясеннән читтәгә чыганаclarдан алынган керем суммалары турында (Россия Федерациясе законнары нигезендә рус теленә расланган тәржемәсе булган мөрәжәгать итүче тарафыннан тәкъдим ителә);

Россия Федерациясе субъектының вәкаләтле органы яки муниципаль берәмлек тарафыннан күпбалалы гаиләгә дәүләт социаль ярдәме кысаларында бирелгән яисә сатып алу бәясе тулы күләмдә күчәрсез мөлкәт сатып алуға максатчан дәүләт социаль ярдәме кысаларында бирелгән акчалар хисабыннан түләнгән «торак» билгеләнешендәгә бүлмәләр, «торак», «торак төзелеш» һәм «торак йорт» билгеләнешендәгә биналар, жир кишәрлекләре турында, шулай ук «Дәүләт яки муниципаль милектә булган һәм Россия Федерациясенәң Арктика зонасында һәм Россия Федерациясенәң башка, Төньяк, Себер һәм Ерак Көнчыгыш территорияләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен гражданнырға бирү үзәнчәлекләре турында һәм Россия Федерациясенәң аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2016 елның 1 маендагы 119-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә бирелгән жир кишәрлекләре турында;

хәрби хезмәттән, Россия Федерациясенәң жинаять үтәтү системасы учреждениеләре һәм органнарында, федераль куркынычсызлык хезмәте органнарында, дәүләт сагы органнарында, Россия Федерациясе эчке эшләр органнарында, Россия Федерациясе таможня органнарында, Россия Федерациясе илкүләм гвардия гаскәрләрендә, Россия Федерациясенәң мәжбүри үтәтү органнарында, Россия Федерациясе Президентының Махсус программалар баш идарәсендәгә хезмәттән, шулай ук Россия Федерациясе законнарында хокук куллану эшчәнлегә белән бәйлә дәүләт хезмәтен узу күздә тотылган башка органнардагы хезмәттән киткәндә бер тапкыр бирелә торган пособие күләме турында;

автотранспорт, мототранспорт чарасы, кече үлчәмле судно, үзйөрешле машина яки башка төр техниканың аристта һәм (яки) эзләтүдә булуы турында, шулай ук аларға карата теркәү гамәлләре тыелган булса;

алынган грантлар, субсидияләр һәм эшкуарлыкка ярдәм итү кысаларында бирелә торган максатчан чыгымнарға ия булган башка керемнәр турында;

йөкләлек белән бәйлә рәвештә медицина оешмасында исәпкә кую, шулай ук бала тудыру яисә йөкләлекне өзү турында (бала тудыру сертификаты булмаган очракта);

21. Илтәп житкерү ысулын үзгәртү турындагы гаризаға өстәмә документлар таләп ителми.

22. Вәкаләтле орган карамагында әлегә Административ регламентның 20 пунктында күрсәтелгән һәм дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле белешмәләр булган очракта, мөрәжәгать итүче (вәкил) тарафыннан мондый белешмәләрне раслый торган документларны тапшыру таләп ителми.

23. Дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары һәм дәүләт яки муниципаль хезмәтләр күрсәтүдә катнашучы башка органнар карамагында булган, дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле документлар вәкаләтле орган тарафыннан алар белән эш итүче органнар һәм (яки) оешмаларда ведомствоара хезмәттәшлек кысаларында

соратып алына.

Мөрәжәгать итүче (вәкил) дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары һәм дәүләт хезмәтләре күрсәтүдә катнашучы башка органнар карамагында булган, мөрәжәгать итүче (вәкил) тарафыннан тапшырылырга тиешле дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле документларга өстәмә рәвештә документларны (белешмәләрне) тапшырырга хокуклы.

Мөрәжәгать итүче (вәкил) тарафыннан әлеге Административ регламентның 24 пункттында күрсәтелгән документларны (мәгълүматларны) тапшырмау дәүләт хезмәте күрсәтүдән баш тарту өчен нигез булып тормый.

24. Дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары һәм дәүләт яки муниципаль хезмәтләр күрсәтүдә катнашучы башка органнар карамагында булган һәм айлык пособиене билгеләү яки яңартып жиберү өчен кирәкле документлар (белешмәләр) сыйфатында мөрәжәгать итүче (вәкил) түбәндәге документларны (белешмәләрне) тапшырырга хокуклы:

туу турында;

баланың үлеме турында;

гаилә әгъзасының үлеме турында;

өйләнешү (аерылышу) турында;

баланы опекага алу турында опека һәм попечительлек органы карарындагы мәгълүматлар;

баланың ата-аналары турында;

үзләренә карата гариза бирелгән баланың (балаларның) опекуны (попечителе) турында;

ата-аналык хокукыннан мәхрүм итү (чикләү, торгызу) турында, ата-ана хокукларындагы чикләүләрне гамәлдән чыгару турында, гомеренә яки сәламәтлегенә турыдан-туры куркыныч янаганда баланы йолып алу турында;

ата-ананың яки баланың башка законлы вәкиленең хокукка сәләте чикләнгән булуы яисә хокукка сәләтсез дип танылуы турында;

хезмәт яисә башка бурычларны, кызыксындыру характерындагы түләүләрне дә кертеп, бүләкләү, башкарылган эш, күрсәтелгән хезмәт өчен бүләкләү, граждан-хокукый шартнамә кысаларында, шул исәптән түләүле шартларда опека һәм попечительлек гамәлгә ашыру турында шартнамә (тәрбиягә бала алган гаилә турында шартнамә, патронат гаилә турында шартнамә) (шул исәптән салым тотып калынган) буенча гамәл кылган өчен алынган түләү турында;

хәрби хезмәткәрләренең, Россия Федерациясе Илкүләм гвардиясе гаскәрләре, Россия Федерациясе мәжбүри үтәү органнары, Россия Федерациясе таможня органнары, Россия Федерациясе Президентының Махсус программалар баш идарәсе хезмәткәрләре керемнәре турында;

пенсия, пособиеләр һәм башка шундый ук түләүләр, шул исәптән мәжбүри социаль иминиятләштерү буенча һәм Россия Федерациясе законнары һәм (яисә) Россия Федерациясе субъекты законнары нигезендә алынган компенсация характерындагы түләүләрнең суммалары турында;

Россия Федерациясенә мәжбүри пенсия иминиятләштерүе турында законнарында каралган очракларда вафат булган иминиятләштерелгән затларның хокукый варисларына түләүләр турында;

жан башына исәпләгәндә уртача керемән исәпләү чорында эшкә сәләтсез затларны карау турында;

гариза бирү вакытына һәм (яки) гаиләнең жан башына исәпләгәндә кереме исәпләнгән чорда эшсез яки эш эзләүче статусы булуы турында;

кыйммәтле кәгазьләр белән операцияләр һәм житештерү финанс инструментлары белән операцияләр (тотылган чыгымнарны исәпкә алып) буенча алынган дивидендлар, процентлар һәм башка керемнәр турында, шулай ук оешма милкә белән идарә итүдә катнашуга бәйлә рәвештә дә;

кредит учреждениеләрендә кертемнәр буенча алынган процентлар турында;

эшқуарлык эшчәнлегә белән шөгыльләнүләрдән алынган керемнәр, крестьян (фермер) хужалыгы, шул исәптән юридик зат төземичә хужалык эшчәнлегә нәтижәсендә алынган керемнәр һәм шәхси практика башқарудан алынган керемнәр турында;

авторлык заказы, интеллектуаль эшчәнлек нәтижәләренә аерым хокукны читләштерү турындагы килешүләр буенча алынган керемнәр турында;

Россия Федерациясә Салым кодексының 217<sup>1</sup> статьясында күрсәтелгән сроктан азрак вакыт эчендә милектә булган күчемсез милекне сатудан, шулай ук мөлкәтне арендага (наемга, поднаемга) бирүдән алынган керемнәр турында;

Күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрындагы күчемсез мөлкәт турында (шул исәптән арест астында булган);

Россия Федерациясә гражданының Россия Федерациясә чикләрендә яшәу урыны һәм тору урыны буенча теркәлүе турында;

Россия Федерациясә территориясендә Россия Федерациясә гражданының шәхесен таныкый торган, Россия Федерациясә гражданына элек бирелгән паспортлар турында;

алына торган алиментлар турында (әгәр акчалар түләттерүчегә суд приставлары бүлегенә алиментлар түләттерүгә бәйлә эш буенча вакытлыча идарәлеккә күчә торган акчаларны исәпкә алу сөтыннан күчерелгән булса);

автотранспорт яки мототранспорт чаралары турында;

чыгару елы 5 елдан артмаган кече үлчәмле су суднолары турында;

гаиләнең жан башына исәпләгәндә уртача кереме исәпләнә торган чорга мөрәжәгать итүченә яки аның гаилә әгъзаларын иректән мәхрүм итү урыннарыннан азат итү турында;

мөрәжәгать итүченәң гаилә әгъзаларының иректән мәхрүм ителү урыннарында булуы турында;

инвалидлык һәм аның төркеме турында (булган очракта);

Россия Федерациясә Хөкүмәтенәң Үзйөрешле машиналарны һәм башка төр техниканы дәүләт теркәвенә алу кагыйдәләрен раслау турында» 2020 елның 21 сентябрәндәге 1507 номерлы карары белән расланган Үзйөрешле машиналарны һәм башка төр техниканы дәүләт теркәвенә алу кагыйдәләре нигезендә теркәлгән үзйөрешле машиналар һәм башка төр техника турында;

мөрәжәгать итүчегә яки аның гаилә әгъзаларына карата сак астына алу рәвешендә чикләү чарасын куллану турында;

табигый бәла-казага яки башка гадәттән тыш хәлләргә бәйлә рәвештә, шулай ук террорлык акты белән бәйлә рәвештә федераль бюджет, Россия Федерациясә

субъектлары бюджетлары, жирле бюджетлар һәм башка чыганаclar акчалары исәбеннән түләне торган бер тапкыр бирелә торган матди ярдәм суммалары турында;

йөклелек белән бәйле рәвештә медицина оешмасында исәпкә кую, шулай ук бала тудыру яисә йөклелекне өзү турында;

«күпбалалы» гаилә статусы турында;

лотереяны оештыручылар, тотализаторлар тарафыннан һәм хәтәрлеккә нигезләнган башка уеннардан түләне торган, отыш нәтижәсендә алынган керемнәр турында;

мөрәжәгать итүчене һәм (яисә) аның гаилә әгъзаларын Россия Федерациясе законнары нигезендә Россия Федерациясенен төп аз санлы халыкларына кертү һәм традицион яшәү рәвешен алып баруы турында;

хезмәт эшчәнлеге турында;

«Һөнәри керемгә салым» махсус салым режимын куллану кысаларында алынган керемнәр турында.

25. Дәүләт хезмәте күрсәткәндә вәкаләтле орган мөрәжәгать итүчедән (вәкилдән) түбәндәгеләрне таләп итәргә хокуклы түгел:

дәүләт хезмәте күрсәтүгә бәйле рәвештә барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрне жайга сала торган норматив хокукый актларда аларны тапшыру яки гамәлгә ашыру күздә тотылмаган документларны һәм мәгълүматны тапшыруны яки гамәлләр башкаруны;

мөрәжәгать итүче (вәкил) тарафыннан дәүләт хезмәте күрсәткәнгә түләү кертелүен раслый торганын да исәпкә алып, «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы федераль законның (алга таба – 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы федераль закон) 7 статьясының 6 өлешендә күрсәтелгәннәрдән тыш, Россия Федерациясе норматив хокукый актлары, Россия Федерациясе субъектлары норматив хокукый актлары һәм муниципаль хокукый актлар нигезендә органнар, дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары карамагында яки дәүләт органнарына яисә жирле үзидарә органнарына буйсына торган оешмалар карамагында булган документларны һәм мәгълүматлар тапшыруны;

дәүләт хезмәте күрсәтелгәндә дәүләт хезмәтен күрсәтү өчен кирәкле документларны беренче мәртәбә кабул итүдән баш тартканда яисә дәүләт хезмәтен күрсәтүдән баш тартканда, 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы федераль законның 7 статьясының 1 өлешендәге 4 пунктында каралганнардан тыш, дәүләт хезмәтен күрсәткәндә булмавы һәм (яки) дәрәс булмавы турында күрсәтелмәгән документларны яки мәгълүматны тапшыруны;

2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы федераль законның 16 статьясының 1 өлешендәге 7<sup>2</sup> пункты нигезендә электрон рәвешләре элегрәк таныкланган документларны һәм мәгълүматларны кәгазьдә тапшыруны, мондый документларга тамгалар кертү яки аларны бетерү дәүләт яки муниципаль хезмәт күрсәтүнең кирәкле шарты булып торган очраклардан тыш һәм федераль законнарда билгеләнган башка очраклардан тыш.

**Дәүләт хезмәте күрсәтү өчен зарури документларны кабул итүдән баш тарту**

### **нигезлэренен тулы исемлеге**

26. Дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле документларны кабул итүдән баш тарту өчен түбәндәгеләр нигез булып тора:

дәүләт хезмәте күрсәтүне сорап мөрәжәгать иткән затның шәхесен билгеләмәү (әлеге зат тарафыннан аның шәхесен таныклый торган документның күрсәтелмәве, әлеге затның үз шәхесен таныклай торган документны күрсәтүдән баш тартуы, гамәлдә булу чоры узган шәхесне таныклай торган документның күрсәтелүе);

мөрәжәгать итүче вәкиле вәкаләтләрән расламау;

мөрәжәгать итүче аңа карата дәүләт хезмәте күрсәтүне сорап мөрәжәгать иткән баланың законлы вәкиле вәкаләтләрән расламау;

гаризаны Бердәм портал ярдәмендә электрон рәвештә тапшырган очракта, гражданның электрон гаризасының чын булуын тикшерү нәтижәсендә аның «Электрон имза турында» 2011 елның 6 апрелдәге 63-ФЗ номерлы федераль закон (алга таба – 2011 елның 6 апрелдәге 63-ФЗ номерлы федераль закон) нигезендә чын булуын тану шартларының үтәлмәве.

Башка очракларда документларны кабул итүдән баш тарту рәхсәт ителми.

### **Дәүләт хезмәте күрсәтүне туктатып тору яисә дәүләт хезмәте күрсәтүдән баш тарту нигезлэренен тулы исемлеге**

27. Дәүләт хезмәте күрсәтүдән баш тарту өчен түбәндәгеләр нигез булып тора: айлык пособие билгеләү турында гариза бирелгән баланың үлемен дәүләт теркәвенә алу;

гаиләнең жан башына исәпләгәндә уртача керемнең халыкның жан башына исәпләгәндә яшәү минимумы күләмен арттырып жибәрүе;

2330 номерлы карар белән расланган «Балалы гражданнарга дәүләт пособиеләре турында» федераль законда билгеләнмәгән өлештә бала туу һәм тәрбияләү белән бәйле рәвештә айлык пособие билгеләү һәм түләү кагыйдэлэренен (алга таба – Кагыйдэлэр) 35 пунктында каралган очрактан тыш, айлык пособие билгеләү турында гаризада дөрес булмаган яки тулы булмаган мәгълүматлар булуы;

аңа карата айлык пособие билгеләү турында гариза алынган баланың 17 яшен тутыруы;

мөрәжәгать итүче тарафыннан документларны (белешмэлэрне) тапшырмау, шулай ук документларны (белешмэлэрне) Кагыйдэлэрнең 26 һәм 27 пунктларында күрсәтелгән срокларда тапшырмау (2330 номерлы карар белән расланган Бала тууга һәм тәрбиялүгә бәйле рәвештә айлык пособие билгеләү өчен кирәкле документлар (документлар, белешмэлэр) исемлегенен 22 һәм 24 пунктларында каралган очраклардан тыш);

айлык пособие билгеләү турындагы гаризаны һәм (яки) документларны Кагыйдэлэрнең 35 пункты нигезендә эшлэп бетерү өчен кире кайтарганнан соң 5 эш көне эчендә мөрәжәгать итүче тарафыннан айлык пособиене билгеләү турында кирәкле гаризаның һәм (яки) документларның (белешмэлэрнең) тапшырылмавы;

17 яшькә кадәрge Балалы гражданнарға айлык пособие билгеләү турында гариза бирелгән бала буенча айлык пособиенең аның башка законлы вәкиленә билгеләнү фактын ачыклау;

мөрәжәгать итүченең һәм (яисә) аның гаилә әгъзаларының түбәндәге күчемсез мөлкәт объектлары, шул исәптән мөрәжәгать итүченең һәм аның гаилә әгъзаларының гомуми өләш милкендәге мөлкәтләре булу (опекадагы (попечительлектәге) балалар милегендәге күчемсез мөлкәт объектларыннан (аларның өләшләрәннән), жыеп исәпләгәндә барлык гаилә әгъзаларына күчемсез мөлкәткә карата гомуми өләшле милекчелек өләше аның гомуми мәйданының өстән береннән артмаган өләшләрден, арестта булган һәм (яки) аларға карата теркәү гамәлләре тыелган күчемсез мөлкәт объектларыннан (аларның өләшләрәннән) тыш):

суммар мәйданы бер кешегә һәм гаилә әгъзалары санына исәпләгәндә 24 кв. метрга тапкырчыгыштан зуррак булган 2 һәм аннан күбрәк «торак» билгеләнешендәге бина (Россия Федерациясе субъектының яки муниципаль берәмлекнең вәкаләтле органы тарафыннан, күпбалалыны да кертеп, гаиләгә дәүләт социаль ярдәмен күрсәтү кысаларында бирелгән яисә сатып алу бәясә тулы күләмендә күчемсез мөлкәт сатып алуға максатчан дәүләт социаль ярдәмен бирү кысаларында бирелгән акча хисабыннан түләнгән шундый торак урыннан тыш) (ана (гаилә) капиталы акчаларыннан тыш), Россия Федерациясе Сәламәтлек саклау министрлыгы раслаган бер фатирда гражданнарның бергә яшәве мөмкин булмаган хроник чирләрнең катлаулы формалары исемлегендә каралган хроник чирнең катлаулы формасыннан интегә торган мөрәжәгать итүче һәм (яки) аның гаилә әгъзасы биләп торган торак урын (аның бер өләше), шулай ук билгеләнгән тәртиптә яшәү өчен яраксыз дип танылган торак урыннан (аның бер өләшеннән) тыш);

«торак», «торак төзелеш» һәм «торак йорт» билгеләнешендә, суммар мәйданы бер кешегә һәм гаилә әгъзалары санына исәпләгәндә 40 кв.метр тапкырчыгышыннан күбрәк булган 2 һәм аннан күбрәк бина (Россия Федерациясе субъектының яки муниципаль берәмлекнең вәкаләтле органы тарафыннан, күпбалалыны да кертеп, гаиләгә дәүләт социаль ярдәмен күрсәтү кысаларында бирелгән яисә сатып алу бәясә тулы күләмендә күчемсез мөлкәт сатып алуға максатчан дәүләт социаль ярдәмен бирү кысаларында бирелгән акча хисабыннан түләнгән шундый торак урыннан тыш) (ана (гаилә) капиталы акчаларыннан тыш));

«бакча йорты» билгеләнеше белән 2 һәм аннан күбрәк бина;

«торак булмаган» билгеләнеше булган 2 һәм аннан күбрәк бина, «торак булмаган» билгеләнеше бүлмәләр, корымалар (индивидуаль торак төзелеше, шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен билгеләнгән жир кишәрлекләрендә, бакча жир кишәрлекләрендә урнашкан хужалык корымаларыннан һәм тәэмин итү функцияләре булган корымалардан тыш, шулай ук күпфатирлы йортта гомуми милек булып торган күчемсез мөлкәт объектларыннан, бакчачылык яки яшелчәчелек коммерциясез ширкәтенең гомуми файдалану милеге булып торган күчемсез мөлкәт объектларыннан тыш);

транспорт чараларын кую (саклау), ремонтлау һәм техник хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән 2 һәм аннан күбрәк күчемсез мөлкәт (гараж, машина урыны) (шундый 3 һәм аннан күбрәк күчемсез мөлкәт объекты – күпбалалы гаиләләр, составында

инвалид булган гаилэлэр, автотранспорт яки мототранспорт чарасы дэүлэт социаль ярдэме кысаларында Россия Федерациясе субъектының вэкалэтле дэүлэт хакимияте органы яки муниципаль берэмлек тарафыннан бирелгэн яки автотранспорт яки мототранспорт чарасын сатып алу бэясе тулы күләмендэ максатчан дэүлэт социаль ярдэме кысаларында күчемле мөлкэт сатып алу өчен бирелгэн акчалар хисабыннан түлэнгэн гаилэлэр өчен) (региональ ана (гаилэ) сертификаты акчаларыннан тыш);

жир кишэрлеге (жир кишэрлеклэре) (авыл хужалыгы билгелэнешендэге, эйлэнеше «Авыл хужалыгы билгелэнешендэге жирлэрнең эйлэнеше турында» федераль закон нигезендэ жайга салына торган жирлэрдэн, Россия Федерациясе субъектының вэкалэтле органы яки муниципаль орган тарафыннан күпбалалы гаилэлэргэ дэүлэт социаль ярдэме кысаларында бирелгэн яки сатып алу бэясе тулы күләмендэ күчемсез мөлкэт сатып алуға максатчан дэүлэт социаль ярдэме кысаларында бирелгэн акчалар хисабыннан түлэнгэн жир кишэрлеклэрэннэн тыш һәм «Дэүлэт һәм муниципаль милектэ булган һәм Россия Федерациясенен Арктика зонасында һәм Россия Федерациясенен башка, Төньяк, Себер һәм Ерак Көнчыгыш территориялэрендэ урнашкан жир кишэрлеклэрен гражданнырға бирү үзенчэлеклэре турында һәм Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгэрешлэр кертү хакында» федераль закон нигезендэ бирелгэн жир кишэрлеклэрэннэн тыш), аларның суммар майданы мөрэжэгать итүченең яшэу (тору) урыны яки, яшэу (тору) урыны расланмаган очракта, хакыйкый яшэу урыны буенча билгелэнэ һәм 0,25 гектардан артмаска тиеш, э шәһэр округлары составында муниципаль берэмлеклэр булып тормаган авыл жирлеклэре яки жирлекара территориялэр өчен – 1 гектар;

мөрэжэгать итүчедэ һәм (яки) аның гаилэ эгъзаларында теркэлгэн (мөрэжэгать итүчедэ һәм аның гаилэ эгъзаларында теркэлгэн автотранспорт (мототранспорт) чараларын билгелэгэн очракта) чаралар, кече үлчэмле суднолар, үзйөрешле машиналар яки башка төр техника булуы, аристта һәм (яки) эзлэтүдэ булган, үзлэренэ карата теркэү гамэллэре тыелган, шулай ук опекада (попечениедэ) торучы балалар милегендэ торган күчемле мөлкэтнең шундый төрлэре исэпкэ алынмый):

2 һәм аннан күбрэк автотранспорт чарасы (3 һәм аннан күбрэк автотранспорт чарасы – күпбалалы гаилэлэр, составында инвалид булган гаилэлэр, автотранспорт чарасы дэүлэт социаль ярдэме кысаларында Россия Федерациясе субъектының вэкалэтле органы яки муниципаль берэмлек тарафыннан бирелгэн яки автотранспорт чарасын сатып алу бэясе тулы күләмендэ максатчан дэүлэт социаль ярдэме кысаларында күчемле мөлкэт сатып алу өчен бирелгэн акчалар хисабыннан түлэнгэн гаилэлэр өчен), тагылмалар һәм ярымтагылмалардан тыш (региональ ана (гаилэ) сертификаты акчаларыннан тыш);

2 һәм аннан күбрэк мототранспорт чарасы (3 һәм аннан күбрэк мототранспорт чарасы – күпбалалы гаилэлэр, составында инвалид булган гаилэлэр, мототранспорт чарасы дэүлэт социаль ярдэме кысаларында Россия Федерациясе субъектының вэкалэтле органы яки муниципаль берэмлек тарафыннан бирелгэн яки мототранспорт чарасын сатып алу бэясе тулы күләмендэ максатчан дэүлэт социаль ярдэме кысаларында күчемле мөлкэт сатып алу өчен бирелгэн акчалар хисабыннан түлэнгэн гаилэлэр өчен) (региональ ана (гаилэ) сертификаты акчаларыннан тыш);



двигателенең куәте 250 ат көченнән ким булмаган, чыгарылган елы 5 елдан артмаган автотранспорт чарасы, 4 һәм аннан күбрәк балалы гаилә алган (сатып алган) автотранспорт чарасыннан тыш;

чыккан елы 5 елдан артмаган 2 һәм аннан да күбрәк кече суднолар;

чыгарылган елы 5 елдан артык булмаган 2 һәм аннан да күбрәк үзйөрешле машина (3 һәм аннан да күбрәк Үзйөрешле машиналар һәм 5 елдан артмаган башка төр техника) үзйөрешле машина һәм техниканың башка төре дәүләт социаль ярдәме кысаларында Россия Федерациясе субъектының вәкаләтле органы яки муниципаль берәмлек тарафыннан бирелгән яки мототранспорт чарасын сатып алу бәясе тулы күләмдә максатчан дәүләт социаль ярдәме кысаларында күчемле мөлкәт сатып алу өчен бирелгән акчалар хисабыннан түләнгән гаиләләр өчен) (региональ ана (гаилә) сертификаты акчаларыннан тыш);

мөрәжәгать итүченең һәм аның гаилә әгъзаларының банклардагы кертемнәр (счётлардагы калдыклар) буенча процентлар рәвешендә жан башына исәпләгәндә яшәү минимумы күләменнән артып киткән кереме булуы (керем алынган кертем (счёт) айлык пособие билгеләү өчен мөрәжәгать итү аена кадәр 6 айдан да соңга калмыйча ябылган очрактан тыш);

мөрәжәгать итүчедә яки аның гаиләсенен эшкә яраклы әгъзаларында (18 яше тулмаган яшьтәге балалардан тыш) Кагыйдәләрнең 48 пункттында каралган хисап чорына Кагыйдәләрнең 47 пункттындагы «е», «к», «м» - «о» и «р» пунктчаларында каралган керемнәрнең (шулай ук аларның чит илләрдә алынган эквивалентларының) булмавы, әлеге чорга туры килә торган түбәндәге (жыеп исәпләгәндә) очрактан тыш:

мөрәжәгать итүченең һәм (яки) аның эшли торган гаилә әгъзаларының 6 айдан артыграк эшсезлек статусында булуы;

мөрәжәгать итүче һәм (яки) аның гаилә әгъзалары баланы 3 яше тулганчы карап торган очракта;

мөрәжәгать итүче һәм (яки) аның гаиләсе әгъзалары гомуми белем бирү оешмасында, һөнәри белем бирү оешмасында яки югары белем бирү оешмасында көндәзге уку формасы буенча (өстәмә белем бирү программалары буенча гына укудан тыш) укыган һәм стипендия алмаган очракта;

мөрәжәгать итүче һәм (яки) аның гаилә әгъзалары Россия Федерациясе Президентының «Инвалид балаларны һәм балачактан I төркем инвалидларны караучыларга айлык түләүләр турында» 2013 елның 26 февралендәге 175 номерлы Указына ярашлы рәвештә 18 яшькә кадәрге инвалид баланы яки балачактан I төркем инвалидны карау белән шөгыйльләнгән очракта;

мөрәжәгать итүче һәм (яисә) аның гаилә әгъзалары Россия Федерациясе Президентының «Эшкә сәләтсез гражданнарны караучыларга компенсация түләүләре турында» 2006 елның 26 декабрендәге 1455 номерлы Указына ярашлы рәвештә I төркем инвалидны яки дөвалау учреждениесе нәтижәсе буенча даими нигездә башка кешеләр каравына мохтаж булган өлкән яисә 80 яшькә житкән кешене караган очракта;

мөрәжәгать итүченең һәм (яки) аның гаилә әгъзаларының 3 айдан артык вакыт дәвамында өзлексез дөвалануы, шунун нәтижәсендә вакытлыча хезмәт эшчәнлеген башкара алмавы. Бу очрак гаилә составына керә торган бала 3 айдан артык булган

өзлексез вакыт дәвамьнда дэвалау узган булса, бары тик мөрәжәгать итүчегә генә яисә аның гаилә әгъзаларының берсенә генә кагыла;

мөрәжәгать итүченең һәм (яки) аның гаилә әгъзаларының хәрби хезмәт узуы (демобилизация көненә кадәр 3 айдан артмаган чорны да кертеп);

мөрәжәгать итүченең һәм (яки) аның гаилә әгъзаларының иректән мәрхүм ителүе яки сак астында тотылуы (иреккә чыгу көненә кадәр 3 айдан артмаган чорны да кертеп);

мөрәжәгать итүченең балигълык яшенә житмәгән баласының (балаларының) бердәнбер ата-анасы (законлы вәкиле) булып торыуы (булуы);

мөрәжәгать итүченең гаиләсе күп балалы булуы. Бу очрак мөрәжәгать итүченеңгә яки аның гаилә әгъзаларының берсенә генә кагыла;

мөрәжәгать итүче-хатын-кыз һәм (яки) мөрәжәгать итүченең гаилә әгъзалары йөкле булган (Тәртип һәм шартларның 31 пунктында каралган вакытка туры килә торган 6 ай һәм аннан күбрәк вакыт эчендә йөклелек дәвамлылығы шартында, яисә хатын-кызның йөклелек вакыты – 12 атна һәм аннан күбрәк булса, әлеге пунктчада күрсәтелгән нигез буенча айлык пособие билгеләү турында гариза биргән көндә әлеге нигез буенча айлык пособиене билгеләү турында карар кабул ителми).

мөрәжәгать итүче һәм (яисә) аның гаилә әгъзалары Төньяк, Себер һәм Ерак Көнчыгыш халыкларының төп халыкларына карыйлар, традицион яшәү рәвешен һәм территориясендә аз санлы халык яши торган һәм айлык пособие билгеләү турында гариза бирелгән Россия Федерациясе субъектында традицион хужалык эшчәнлеген алып баралар;

айлык пособиенең гомуми күләме айлык пособие билгеләү турында гариза бирелгән балага карата жан башына уртача керемне бәяләүне исәпкә алып бирелә торган һәм алына торган социаль ярдәм чараларының гомуми күләмәнән кечерәк.

28. Дәүләт хезмәтен күрсәтүне туктатып тору өчен нигез булып мөрәжәгать итүче (вәкиле) тарафыннан бирелгән айлык пособие билгеләү турындагы гаризада һәм (яисә) документларда (белешмәләрдә) дәрәс булмаган һәм (яисә) тулы булмаган мәгълүмат булуы фактының ачыклануы тора, шул исәптән мөрәжәгать итүче айлык пособиене билгеләү турындагы гариза чынлыкта яшәү урыны адресын күрсәтеп, аның Россия Федерациясе территориясендә яшәү (тору) урыны булу факты билгеләнгән очракта да.

### **Дәүләт хезмәте күрсәткәндә мөрәжәгать итүчедән алына торган түләү күләме һәм аны алу ысуллары**

29. Дәүләт хезмәте бушлай күрсәтелә.

### **Дәүләт хезмәте күрсәтү турындагы рәсми мөрәжәгатьне тапшырганда яисә мондый хезмәтләр күрсәтү нәтижәләрен алганда чират көтүнең максималь вакыты**

30. Дәүләт хезмәтен күрсәтү турында гариза тапшырганда һәм дәүләт хезмәте күрсәтү нәтижәсен алганда чиратта көтүнең максималь вакыты 15 минут тәшкил итә.

## **Мөрәжәгать итүченең дәүләт хезмәте күрсәтү турында мөрәжәгатен теркәүгә алу чоры**

31. Мөрәжәгать итүче (вәкил) дәүләт хезмәте күрсәтүне сорап турыдан-туры вәкаләтле органга, күпфункцияле үзәк аша яисә гаризаны электрон формада юллау һәм бер мәгънәле һәм конфиденциаль, шулай ук электрон формада арадаш хәбәрләр һәм җавап мәгълүматы алу мөмкинлеген тәмин итә торган Бердәм портал ярдәмендә, шул исәптән Россия Федерациясе законнарында каралган тәртиптә электрон имзаны кулланып та җибәрәп мөрәжәгать итәргә хокуклы.

32. Турыдан-туры вәкаләтле органга бирелгән гаризаны теркәү мөрәжәгать иткән көнне гамәлгә ашырыла.

Вәкаләтле органга күпфункцияле үзәк аша яки Бердәм порталны кулланып, электрон документ формасында җибәрелгән гаризаны теркәү элеге Административ регламентның 48 пункттында күрсәтелгән чорларда гамәлгә ашырыла. Р386

33. Вәкаләтле орган тарафыннан гариза һәм тапшырылган документларны кабул итү факты һәм датасы вәкаләтле орган тарафыннан бирелә торган белдерү белән раслана, анда гаризаны кабул итү датасы, мөрәжәгать итүче (вәкил) тарафыннан тапшырылган документлар исемлеге, башка дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары һәм дәүләт хезмәтләрен күрсәтүдә катнашучы башка органнар карамагында булган, вәкаләтле орган тарафыннан соратып алына торган һәм мөрәжәгать итүче (вәкил) үз инициативасы буенча тапшырырга хокуклы булган, җитмәгән документлар исемлеге күрсәтелә.

Белдерү мөрәжәгать итүченең (вәкилнең) теләге буенча мөрәжәгать итүченең (вәкилнең) электрон почтасына җибәрелергә мөмкин.

Айлык пособиене билгеләү турындагы гаризага дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле барлык документлар да беркетелмәгән очракта, аларны тапшыру йөкләмәсе мөрәжәгать итүчегә йөкләнгән булса, мөрәжәгать итүче (вәкил) вәкаләтле орган аңлатмасы нигезендә җитешмәгән документларны тапшырырга хокуклы.

Вәкаләтле органның тиешле аңлатмасын мөрәжәгать итүче (вәкил) тарафыннан алу көне дип санала:

мөрәжәгать итүчегә (вәкилгә) гаризаны кабул иткәндә белдерүне турыдан-туры бирү көне;

мөрәжәгать итүченең (вәкиленең) электрон почтасына белдерү җибәрү көне;

күпфункцияле үзәктә мөрәжәгать итүчегә (вәкилгә) белдерү бирү көне. Әгәр мөрәжәгать итүчегә (вәкилгә) белдерү ул күпфункцияле үзәккә белдерүне алу өчен килмәүгә бәйле рәвештә бирелмәсә, белдерү вәкаләтле орган тарафыннан күпфункцияле үзәккә тапшырылганнан соң биш календарь көн эчендә бирелгән дип санала;

Бердәм порталны кулланып, белдерүне электрон документ рәвешендә җибәрү көне.

Вәкаләтле орган аңлатмасы нигезендә мөрәжәгать итүче (вәкил) дәүләт хезмәте күрсәтү өчен тиешле документларны тапшырмаган очракта, аларны

тапшыру йөкләмәсе мөрәжәгать итүчегә йөкләнгән булса, әлеге Административ регламентның 14 пунктындагы икенче абзацында каралган чорда орган әлеге Административ регламентның 12 пунктында каралган чорда дәүләт хезмәте күрсәтү нәтижәсе турында карар кабул итә.

34. мөрәжәгать итүче (вәкиле) тарафыннан бирелгән айлык пособие билгеләү турындагы гаризада һәм (яисә) документларда (белешмәләрдә) дәрәс булмаган һәм (яисә) тулы булмаган мәгълүмат булуы факты, шул исәптән мөрәжәгать итүче айлык пособиене билгеләү турындагы гариза чынлыкта яшәү урыны адресын күрсәтеп, аның Россия Федерациясе территориясендә яшәү (тору) урынының булу факты билгеләнгән очракта, вәкаләтле орган айлык пособие билгеләү турындагы мондый гаризаны һәм (яки) документларны (белешмәләрне), төзәтелергә тиешле мәгълүматны күрсәтеп, эшләп бетерү өчен мөрәжәгать итүчегә кире кайтарып бирергә хокуклы.

Мөрәжәгать итүче (вәкил) эшләп бетерелгән гаризаны һәм (яки) документларны (белешмәләрне) аларны кире кайтарганнан соң 5 эш көне эчендә тапшыра.

35. Гаризаны кабул итү, теркәү һәм тапшырылган документларны бәяләү 30 минуттан артмаска түгел.

### **Дәүләт хезмәтләре күрсәтелә торган биналарга карата таләпләр**

36. Дәүләт хезмәте күрсәтелә торган бүлмәләрнең (алга таба – бүлмәләр) урнашу урыны жәмәгать транспорты тукталышларынан жәяүлеләр өчен уңайлы булырга тиеш.

Жәмәгать транспорты тукталышларынан бүлмә урнашкан бинага (корылмага) кадәр юл тиешле мәгълүмати күрсәткечләр белән жиһазландырылырга тиеш.

Бүлмә урнашкан бина (корылма) янындаг тукталу (машина кую) урыны оештырылган очракта, гражданның шәхси автомобиль транспорты өчен тукталу (машина кую) урыны оештырыла. Тукталу (машина кую) урыныннан файдаланган өчен түләү алынмый.

Халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәренең махсус автотранспорт чараларын кую өчен машиналарны туктата торган һәр урыннарның кимендә 10%ы (кимендә бер урын) бүлеп бирелә, аларны башка төрле транспорт чаралары алырга тиеш түгел.

Бүлмәләр биналарның аскы, өстенлекле рәвештә беренче катларында аерым керү юлы белән урнашкан булырга тиеш.

37. Бүлмәгә керү гражданны өчен ирекле файдалана алу мөмкинлеген тәмин итәргә, шулай ук кресло-коляскалар белән хәрәкәт итү өчен тоткычлары булган уңайлы баскычлар, киң керү уемнары, махсус коймалар һәм култыкчалар, пандуслар белән жиһазландырылган булырга тиеш. Бүлмә буйлап хәрәкәт итү сәламәтлегенә буенча мөмкинлекләре чикләнгән затларга кыенлыктар тудырырга тиеш түгел, кресло-коляскалардан файдаланучыларны да исәпкә алып.

Бүлмә урнашкан бинага (корылмага) үзәк керү урыны түбәндәге мәгълүматны үз эченә алган мәгълүмат таблицасы (әлмә такта) белән жиһазландырыла:

вәкаләтле органның исеме;  
 эш режимы;  
 кабул итү графигы.

38. Бүлмәләр чират белән идарә итүнең электрон системасы, утлы мәгълүмат таблосы, һаваны кондиционирлау системасы, янғын системасы һәм янғын сүндерү чаралары, сак һәм видеокүзәтү системасы белән жиһазландырыла.

Бүлмә урнашкан бинаның (корылманың) фасады гражданның мәгълүмат табличкасы белән танышырга мөмкинлек бирүче яктырту приборлары белән жиһазландырылырга тиеш.

Мөрәжәгать итүчеләргә аларның, үзләренә дәүләт хезмәтләре күрсәтүнең сыйфатын исәпкә алып, вәкаләтле органдагы житәкчеләр эшчәнлегенә нәтижәләгән бәяләүдә катнашу мөмкинлеге турында мәгълүмат житкерү максатларында бүлмәдә (көтү урынында) мөрәжәгать итүчеләрнең дәүләт хезмәтләре күрсәтелүнең сыйфатын бәяләүдә катнашу мөмкинлеге турында белешмәләренә үз эченә алган мәгълүмат материаллары урнаштырыла.

Бүлмәләр көтү залын һәм гражданның кабул итү урыннарын үз эченә ала. Көтү залы документларны рәсмиләштерү өчен урындыклар, өстәлләр (стойкалар) белән жиһазландырыла. Көтү урыннары саны аларның чын йөкләнешенә һәм аларны бинада урнаштыру мөмкинлекләренә карап билгеләнә. Көтү залында белешмә-хокукый системалары һәм программа продуктлары булган компьютер урнаштырылырга тиеш. Аның белән эшләү кагыйдәләре, шулай ук компьютер эше өчен җаваплы булган вазыйфай затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта), телефон номеры, кабинет номеры компьютер янәшәсендә урнашкан мәгълүмат стендында урнаштырыла.

39. Бинага кергәндә һәм (яки) көтү залларында мәгълүмат стендлары урнаштырыла. Мәгълүмат стендларында түбәндәге мәгълүмат һәм документлар урнаштырыла:

вәкаләтле органның почта адресы;

сайтның адресы;

вәкаләтле органның белешмә телефоны номеры, телефон-автоинформатор номеры (булган очракта);

вәкаләтле органның эш режимы;

дәүләт хезмәте күрсәтү буенча эшчәнлекне жайга салучы нормаларны үз эченә алган норматив хокукый актлардан өзөмтәләр;

дәүләт хезмәтеннән файдалану хокукына ия гражданның категорияләре исемлегенә;

дәүләт хезмәте алу өчен кирәкле документлар исемлегенә;

гариза формалары һәм аларны тутыру үрнәкләре.

Гражданның дәүләт хезмәте күрсәтү мәсьәләләре буенча кабул итү гражданның кабул итү өчен махсус жиһазландырылган кабинкаларда (кабинетларда) гамәлгә ашырыла, алар мәгълүмат табличкалары белән тәэмин ителә, түбәндәгеләрне күрсәтеп:

кабинка (кабинет) номерын;

вазыйфай затның фамилиясен, исемен, атасының исемен (булган очракта).

Вазыйфай затның эш урыны белешмәләренә кирәкле мәгълүмат

базаларыннан файдалану мөмкинлеге белән персонал компьютер, принтер һәм сканер белән жиһазландырылырга тиеш.

Физик мөмкинлекләре чиклэнгән затлар өчен (шул исәптән кресло-коляскалардан һәм ияртеп йөрүче этләрдән файдаланучы затлар өчен) түбәндәгеләрне тәмин ителергә тиеш:

каршылыксыз керү шартларын;

объектлар урнашкан территория буенча мөстәкыйль хәрәкәт итә алу, шулай ук мондый объектларга керү һәм чыгу, транспорт чарасына утыру һәм аннан төшү мөмкинлеген, шул исәптән кресло-коляскадан файдаланып та;

күрү функциясе тотрыклы бозылган инвалидларга мөстәкыйль рәвештә хәрәкәт итү, ярдәм күрсәтү мөмкинлеген;

инвалидларның тормыш эшчәнлеге чикләүләрен исәпкә алып, инвалидларның тоткарлыксыз үтеп керүен тәмин итү өчен кирәкле жиһазларны һәм мәгълүмат чыганаclarын тиешенчә урнаштыру шартларын;

инвалидлар өчен кирәкле булган, ишетелә һәм күренә торган мәгълүматларны, шулай ук язуларны, тамгаларны һәм Брайльның нокталы шрифтылары белән ясалган текстлы һәм тамгалы башка график мәгълүматларны дубльләштерү, сурдотәржемәчәне һәм тифлосурдотәржемәчәне кертү мөмкинлеген;

Россия Федерациясе Хезмәт һәм социаль яклау министрлыгының «Сукуырларны йөртүче этнең махсус өйрәтелгән булуын раслаучы документ рәвешен һәм аны бирү тәртибен раслау турында» 2015 елның 22 июнендәге 386н номерлы боерыгы белән расланган рәвештә һәм тәртиптә бирелә торган һәм аның махсус рәвештә өйрәтелгән булуын раслаучы документы булган очракта, озата йөри торган этне кертү мөмкинлеген;

дәүләт хезмәтләре күрсәтүче вәкаләтле органнар хезмәткәрләренең инвалидларга, башка затлар белән беррәттән хезмәт күрсәтүгә комачаулаучы киртәләргә тиешле ярдәм итүен.

Инвалидның ихтыяжын исәпкә алып, объектны тулысынча жайлаштыру мөмкин булмаган очракта, әлегә объект милекчәсе инвалидка дәүләт хезмәте күрсәтү урынына килү мөмкинлеген яисә, мөмкин булган очракта, аны инвалидның яшәү урыны буенча яки читтән торып күрсәтү мөмкинлеген тәмин итә.

Россия Федерациясе Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының «Хезмәт, мәшгульлек һәм халыкны социаль яклау өлкәсендә инвалидларның һәм күрсәтелә торган хезмәтләрнең инвалидлар өчен үтемле булуы шартларын тәмин итү һәм шул ук вакытта аларга кирәкле ярдәмне күрсәтү тәртибен раслау турында» 2015 елның 30 июлендәге 527н номерлы боерыгы белән расланган Хезмәт, мәшгульлек һәм халыкны социаль яклау өлкәсендә инвалидларның һәм күрсәтелә торган хезмәтләрнең инвалидлар өчен үтемле булуы шартларын тәмин итү һәм шул ук вакытта аларга кирәкле ярдәмне күрсәтү тәртибе.

### **Дәүләт хезмәте күрсәтүнең мөмкинлекле һәм сыйфатлы булу күрсәткечләре**

40. Дәүләт хезмәте күрсәтүнең һәркем өчен мөмкин булуын һәм сыйфатын бәяләү түбәндәге күрсәткечләр буенча гамәлгә ашырылырга тиеш:

дәүләт хезмәте күрсәтү тәртибе турында мөрәжәгать итүчеләрнең (вәкилләрнең) хәбәрдарлык дәрәжәсе (дәүләт хезмәте күрсәтү турында мәгълүмат алу, мәгълүмат алу ысулын сайлау мөмкинлеге);

мөрәжәгать итүче (вәкил) тарафыннан дәүләт хезмәте күрсәтү рәвешләрен, шул исәптән гомуми файдаланудагы мәгълүмати-телекоммуникация челтәрләрен (шул исәптән «Интернет» челтәрен) кулланып, Бердәм порталны да кертеп, сайлау мөмкинлеге;

дәүләт хезмәт күрсәтүне сорап күпфункцияле үзәккә мөрәжәгать итү мөмкинлеге, шул исәптән күпфункцияле үзәктә берничә дәүләт һәм (яки) муниципаль хезмәт күрсәтү турында 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы федераль законның 15<sup>1</sup> статьясында каралган гариза ярдәмендә дә;

дәүләт хезмәте күрсәтү өчен, шул исәптән халыкның хәрәкәт итү мөмкинлеге чикле булган төркемнәре өчен дә, мөрәжәгать итү мөмкинлеге;

дәүләт хезмәте күрсәтү срокларының һәм дәүләт хезмәте күрсәткәндә административ процедураларны үтәү срокларының үтәлуе;

дәүләт хезмәте күрсәтү нәтижәләре буенча мөрәжәгать итүчеләр (вәкилләр) тарафыннан нигезләнгән шикаятьләрнең булмавы;

Бердәм порталны кулланып, электрон документ формасында дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле гариза һәм документлар (аларда булган белешмәләр) тапшыру мөмкинлеген бирү;

дәүләт хезмәте күрсәтү барышы турында, шул исәптән мәгълүмат-коммуникация технологияләреннән файдаланып та, мәгълүмат алу мөмкинлеген бирү.

41. Бердәм порталны кулланып, электрон формада дәүләт хезмәте күрсәткәндә түбәндәге административ процедуралар гамәлгә ашырыла:

дәүләт хезмәте күрсәтү тәртибе һәм сроклары турында мөрәжәгать итүчегә мәгълүмат бирү;

дәүләт хезмәте күрсәтү турында гариза бирү өчен кабул итүгә язылу;

дәүләт хезмәте күрсәтү турында гариза формалаштыру;

дәүләт хезмәте күрсәтү турында гаризаны кабул итү һәм теркәү;

гражданин тарафыннан дәүләт хезмәте күрсәтү барышы турында белешмәләр алу;

дәүләт хезмәте күрсәтү сыйфатын бәяләү;

дәүләт хезмәте күрсәткәндә вәкаләтле органнарның, аларның вазыйфаи затларының карарларына һәм гамәлләренә (гамәл кылмауларына) судка кадәр (судтан тыш) шикаять бирү.

42. Дәүләт хезмәте күрсәтү, консультацияләр һәм дәүләт хезмәте күрсәтүнең барышы турында мәгълүмат бирү максатларында мөрәжәгать итүчеләрне (вәкилләрне) алдан язылу буенча кабул итү рәхсәт ителә.

Кабул итүгә язылу мөрәжәгать итүченең шәхси мөрәжәгәте яки телефон элементәсе чараларын кулланып, шулай ук Интернет челтәре аша да, шул исәптән Бердәм портал аша гамәлгә ашырыла.

Мөрәжәгать итүчегә кабул итү өчен теләсә нинди ирекле датага һәм вакыт чикләрендә вәкаләтле органда билгеләнгән график буенча гражданның кабул итү мөмкинлеге бирелә.

Мөрәжәгать итүчеләрне (вәкилләрне) алдан язылу буенча кабул итү гражданнарны кабул итүнең билгеләнгән графигы нигезендә эш көне дәвамында башкарыла.

Алдан язылуны гамәлгә ашырганда, мөрәжәгать итүчегә (вәкилгә) шәхси мөрәжәгать юлы белән талон-раслама бирелә, ул гаризаны бирү датасы һәм вакыты турында мәгълүматны үз эченә ала.

Телефон аша алдан язылган очракта мөрәжәгать итүчегә (вәкилгә) документларны кабул итү датасы һәм вакыты хәбәр ителә, ә мөрәжәгать итүче (вәкил) электрон почта адресын хәбәр иткән очракта, күрсәтелгән адреска шулай ук талон-раслама жиберелә.

Сайт һәм Бердәм портал аша алдан язылган очракта, мөрәжәгать итүчегә (вәкилгә) талон-расламаны чыгартып алу мөмкинлеге бирелә.

Мөрәжәгать итүчеләр (вәкилләр) өчен билгеле бер датага язылу вакыты әлеге дата башланьрга бер тәүлек калгач бетә.

Кабул итүгә алдан язылган вакытта билгеләнгән кабул итү вакыты башланып, 15 минут узганнан соң да килмәгән очракта, мөрәжәгать итүчегә алдан язылуның гамәлдән чыгарылуы турында мәгълүмат житкерелә.

Мөрәжәгать итүче (вәкил) теләсә кайсы вакытта алдан язылудан баш тарта ала.

43. Мөрәжәгать итүченең (вәкилнең) дәүләт хезмәте күрсәткәндә вәкаләтле органның вазыйфаи затлары белән хезмәттәшлеге бер тапкыр – барлык кирәкле документлар белән гариза биргәндә башкарыла.

Гаризаны Бердәм портал аша жибергән очракта, мөрәжәгать итүченең (вәкилнең) вәкаләтле органның вазыйфаи затлары белән үзара хезмәттәшлеге бер тапкыр – вәкаләтле органга дәүләт хезмәте алу өчен кирәкле документларны тапшырганда гамәлгә ашырыла.

Дәүләт хезмәте күрсәткәндә мөрәжәгать итүченең (вәкилнең) вәкаләтле органның вазыйфаи заты белән үзара хезмәттәшлек итүенең вакыт озынлыгы 30 минуттан артмый.

44. Экстерриториаль принцип буенча дәүләт хезмәте күрсәтү гамәлгә ашырылмый.

45. Гражданин дәүләт хезмәте күрсәтүне сорап күпфункцияле үзәк аша мөрәжәгать итәргә хокуклы (вәкаләтле орган һәм күпфункцияле үзәк арасында үзара ярдәм итешү турында килешү төзелгән очракта һәм әлеге гаризаны тапшыру килешүдә каралган, күпфункцияле үзәктә күрсәтелә торган дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр исемлегендә каралган очракта).

**Дәүләт хезмәте күрсәтүгә карата, шул исәптән күпфункцияле үзәкләрдә дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү үзенчәлекләрен һәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрне электрон рәвештә күрсәтү үзенчәлекләрен исәпкә ала торган башка таләпләр**

46. Дәүләт хезмәте күрсәтү мәсьәләләре буенча мөрәжәгать итүчеләрне (вәкилләрне) кабул итү вазыйфаи зат тарафыннан вәкаләтле орган оештырган күчмә кабул итү вакытында гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Сәламәтлеге буенча вәкаләтле органга мөрәжәгать итү мөмкинлеге булмаган



мөрәжәгать итүчеләрне (вәкилләрне) кабул итү өчен вазыйфай зат мөрәжәгать итүченең (вәкилнең) хакыйкый яшәү урынына чыга (бара).

47. Мөрәжәгать итүче (вәкил) гаризаны электрон рәвештә жибәрә ала, аны рәсмиләштерү тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Дәүләт һәм (яки) муниципаль хезмәтләрне күрсәтү өчен кирәкле гаризаларны һәм башка документларны электрон документлар рәвешендә рәсмиләштерү һәм тапшыру тәртибе турында» 2011 елның 7 июлендәге 553 номерлы карары белән билгеләнгән һәм ул гомуми файдаланудагы мәгълүмат-телекоммуникация челтәрләрен, шул исәптән, бер мәгънәле һәм конфиденциаль мәгълүматны жибәрү һәм алу, шул исәптән электрон рәвештә арадаш хәбәрләр һәм җавап мәгълүматы алу мөмкинлеген тәмин итә торган Бердәм порталны да кертеп, «Интернет» челтәрен кулланып, шул исәптән 2011 елның 6 апрелендәге 63-ФЗ номерлы федераль законда каралган тәртиптә гади электрон имзаны кулланып тапшырыла.

Мөрәжәгать итүче (вәкил) тарафыннан Бердәм порталны кулланып электрон документ рәвешендә гариза жибәргәндә кулланыла торган электрон имза чаралары 2011 елның 6 апрелендәге 63-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә сертификацияләнергә тиеш.

48. Вәкаләтле органга Бердәм порталдан файдаланып, электрон документ рәвешендә жибәрелгән гаризаны теркәү, шулай ук мөрәжәгать итүчегә (вәкилгә) аның гаризасын алу турында, вәкаләтле органга дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле документларны тапшыру датасы күрсәтелгән мәгълүматны үз эченә алган электрон рәвештәге белдерүне формалаштыру һәм жибәрү гариза вәкаләтле органга алынган көнне автомат режимда гамәлгә ашырыла.

Айлык пособие билгеләү өчен кирәкле документлар билгеләнгән чорда тапшырылмаган очракта, вәкаләтле орган элегә Административ регламентның 12 пункттында каралган срокта дәүләт хезмәте күрсәтү нәтижәсе турында карар кабул итә.

Айлык пособиене билгеләү турындагы гаризаны вәкаләтле органга Бердәм портал аша тапшырган мөрәжәгать итүче (вәкил) тарафыннан дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле документлар тапшырылган очракта, вазыйфай зат аларны мөрәжәгать иткән көнне терки һәм мөрәжәгать итүчегә (вәкилгә) белдерү бирә.

Дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле документларны кабул итү, аларны рәсмиләштерүнең дөреслеген тикшерү, аларны теркәү, карау, дәүләт хезмәте күрсәтү нәтижәсе турында карар кабул итү элегә Административ регламентның 53-68 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

49. Мөрәжәгать итүчеләргә (вәкилләргә) Бердәм порталда күрсәтелә торган дәүләт хезмәте турында мәгълүмат алу мөмкинлеге тәмин ителә.

### **III. Административ процедураларның составы, эзлеклелеге һәм чорлары**

#### **Дәүләт хезмәте күрсәткәндә башкарылучы административ процедураларның тулы исемлеге**

50. Дәүләт хезмәте күрсәтү түбәндәге административ процедураларны үз эченә

ала:

дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле гаризаны һәм документларны кабул итү һәм теркәүгә алу;

ведомствоара хезмәттәшлек кысаларында документлар (белешмәләр) таләп итү;

дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле гаризаны һәм документларны карау һәм дәүләт хезмәте күрсәтү нәтижәсе турында карар кабул итү;

айлык пособие түләүне оештыру;

түләү эшенә мәгълүмат кертү.

### **Дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле гаризаны һәм документларны кабул итү һәм теркәү буенча административ процедура**

51. Мөрәжәгать итүченең (вәкильнең) вәкаләтле органга гариза белән шәхсән мөрәжәгать итүе яисә гаризаның вәкаләтле органга күпфункцияле үзәк аша яисә Бердәм порталны кулланып, электрон документ рәвешендә алынуы административ процедураны башлау өчен нигез булып тора.

Гариза яшәү (тору) урыны буенча яки, расланган яшәү (тору) урыны булмаган очракта – хакыйкый яшәү урыны буенча бирелә.

52. Дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле гариза һәм документлар вәкаләтле органның вазыйфай заты тарафыннан кабул ителә.

Күпфункцияле үзәк аша электрон рәвештә якланган элементә каналлары аша тапшырылган, дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле гариза һәм документлар көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән расланган булырга тиеш. Шул ук вакытта әлеге гариза һәм документларның кәгазьдәге оригиналлары вәкаләтле органга тапшырылмый.

53. Дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле гариза һәм документларны кабул иткәндә, вазыйфай зат гаризада күрсәтелгән белешмәләрнең мөрәжәгать итүченең шәхесен таныклаучы документларга, мөрәжәгать итүче тарафыннан бирелгән дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле документларга туры килүен, гариза бланкын тугыру дөрөсләген, тапшырылган документларның комплектлылыгын тикшерә.

54. Дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле гариза һәм документларны кабул итүдән баш тарту өчен нигезләр булган очракта, вазыйфай зат әлеге Административ регламентның 15 пункттында каралган чорларда гариза һәм документларны кабул итүдән баш тарту турында белдерү формалаштыра һәм гражданинга бирә, күпфункцияле үзәк аша яисә Бердәм портал ярдәмендә шәхси кабинетка жибәрә.P298

55. Гаризаны һәм тапшырылган документларны кабул иткәндә вазыйфай зат әлеге Административ регламентның 32 пункттында каралган чорларда гаризаны гаризаларны һәм вәкаләтле орган карарларын теркәү журналында терки, документларны кабул итү вакытында кире кайтарылырга тиешле документның төп нөсхәләре белән белдерүне рәсмиләштерә һәм мөрәжәгать итүчегә (вәкилгә) бирә, күпфункцияле үзәк аша тапшыра яки мөрәжәгать итүчегә (вәкилгә) Бердәм порталдагы шәхси кабинетка жибәрә.P298

56. Административ процедураның нәтижәсе булып дәүләт хезмәте күрсәтү

өчен кирәкле гаризаны һәм документларны кабул итү һәм теркәү тора.

57. Административ процедураны үтәү нәтижәсен теркәү ысулы булып дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле гаризаны һәм документларны вәкаләтле органның гаризаларны теркәү журналында теркәү тора.

### **Ведомствоара хезмәттәшлек кысаларында документларны (белешмәләрне) соратып алу буенча административ процедура**

58. Административ процедураны башлау өчен әлеге Административ регламентның 24 пункттында каралган документларны (белешмәләрне) соратып алу зарурилыгы нигез булып тора.

Вәкаләтле орган дәүләт хезмәте күрсәтү кысаларында түбәндәгеләр белән үзара хезмәттәшлек итә:

Россия Федерациясе Эчке эшләр министрлыгы;

Россия Федерациясе Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казалар нәтижәләрен бетерү министрлыгы;

Россия Федерациясе Авыл хужалыгы министрлыгы;

Суд приставлары федераль хезмәте;

Жәзаларны үтәтү федераль хезмәте;

Федераль салым хезмәте;

Хезмәт һәм мәшгульлек буенча федераль хезмәт;

Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәте;

Россия Федерациясе Пенсия һәм социаль иминият фонды;

Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимият органнары.

Әлеге органнарға ведомствоара мәгълүмат сорау турында рәсми мөрәжәгать ведомствоара электрон хезмәттәшлекнең бердәм системасын һәм аңа тоташтырыла торган ведомствоара электрон хезмәттәшлекнең региональ системаларын кулланып, мөрәжәгать итүчегә дәүләт хезмәте күрсәтү максатында жиберелә.

59. Вәкаләтле орган, айлык пособие билгеләү турында гаризаны кабул итү һәм теркәү көненнән соң килүче эш көненнән дә соңга калмыйча, әлеге Административ регламентның 24 пункттында күрсәтелгән дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле белешмәләрне бирү турында ведомствоара гаризалар формалаштыра һәм жиберә.

Әлеге Административ регламентның 24 пункттында каралган белешмәләр ведомствоара рәсми мөрәжәгатьләр буенча әлеге документлар белән эш итүче органнар тарафыннан электрон формада, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәткәндә ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек итү кагыйдәләрен, шул исәптән Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте башкарма органнары һәм (яисә) жирле үзидарә органнары арасында ведомствоара мәгълүмат хезмәттәшлекне оештыруның киңәш ителә торган кагыйдәләрен раслау һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенен кайбер актларын һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенен кайбер актларының аерым нигезләмәләренен үз көчләрен югалтуын тану турында» 2021 елның 23 июнендәге 963 номерлы карары нигезендә ведомствоара гаризаны юллаган вакыттан башлап 48 сәгәттән артып китмәгән чорда бирелә.

Ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кәгазь чыганакта башкарылырга мөмкин:

1) сорала торган белешмәләр электрон формада булмауга бәйле рәвештә ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлекне электрон формада гамәлгә ашырып булмаган очракта;

2) ведомствоара рәсми мөрәжәгать жибергәндә, кәгазь чыганакта документларның оригиналларын тапшырырга кирәк булганда.

Әгәр ведомствоара хезмәттәшлек кәгазь чыганакта гамәлгә ашырылса, әлеге Регламентның 24 пунктында каралган белешмәләр әлеге белешмәләрне үз эченә алган документлар белән эш итүче органнар тарафыннан бирелә.

2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы федераль законның 7<sup>2</sup> статьясының 3 өлеше нигезендә ведомствоара гаризаларга җавап эзерләү һәм жиберү срогы ведомствоара рәсми мөрәжәгать алынган көннән башлап биш эш көненнән артырга тиеш түгел.

Процедураның нәтижәсе: белешмәләр бирү турында жиберелгән рәсми мөрәжәгатьләр, сорала торган документларны (аларның күчермәләрен яки аларда булган белешмәләрне) алу.

Белешмәләрне куллануның максатлары булып мөрәжәгать итүче тарафыннан тапшырылган документларның дәрәслеген билгеләү, шулай ук законнарны һәм мөрәжәгать итүченең хокукларын бозу очракларын булдырмый торган карарлар кабул итү тора.

60. Административ процедураның нәтижәсе булып, ведомствоара хезмәттәшлек кысаларында соралган мәгълүматларны алу тора.

61. Административ процедураны үтәү нәтижәсен теркәү ысулы булып мәгълүмати системага ведомствоара хезмәттәшлек кысаларында кергән мәгълүматларны кергү тора.

### **Дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле гаризаны һәм документларны карау һәм дәүләт хезмәте күрсәтү нәтижәсе турында карар кабул итү административ процедурасы**

62. Административ процедураны башлау өчен вәкаләтле органга гариза һәм әлеге Административ регламентның 18, 20, 21, 24 пунктларында каралган документлар керү нигез булып тора.

Вазыйфаи зат, дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле барлык документлар кергән көннән соң килә торган эш көненнән дә соңга калмыйча, гаризаны һәм тапшырылган документларны карый, мөрәжәгать итүченең дәүләт хезмәте күрсәтү хокукын билгели һәм дәүләт хезмәте күрсәтү нәтижәсе турында карар кабул итә.

Мөрәжәгать итүче (вәкиле) тарафыннан бирелгән айлык пособие билгеләү турындагы гаризада һәм (яисә) документларда (белешмәләрдә) дәрәс булмаган һәм (яисә) тулы булмаган мәгълүмат булуы факты ачыкланган очракта, вәкаләтле орган айлык пособиене билгеләү яисә билгеләүдән баш тарту турында карар кабул итү срогын мөрәжәгать итүче тарафыннан айлык пособиене билгеләү турында эшләр бетерелгән гариза һәм (яки) эшләр бетерелгән документлар (белешмәләр) тапшырылган вакытка кадәр, ләкин 5 эш көненнән артмаган чорга туктатып тора.

Билгелэнгэн вакытка ведомствоара электрон багланышлар кысаларында соратып алынган документлар (белешмэлэр) алынмаган очракта, яки житешмэгэн документлар (белешмэлэр) айлык пособиене билгеләү турындагы гариза теркәлгән көннән соң биш эш көнөнән соңрак чорда тапшырылган очракта, вәкаләтле орган айлык пособиене билгеләү яисә билгеләүдән баш тарту турында карар кабул итү вакытын 20 эш көнөнә кадәр озайта.

Әлеге Административ регламентның 14 пункттында каралган айлык пособиене билгеләү яисә билгеләүдән баш тарту турында карар кабул итү вакытын туктатып тору, озайту, яңарту вәкаләтле орган карары белән рәсмиләштерелә.

Вәкаләтле органның айлык пособиене билгеләү яисә билгеләүдән баш тарту турындагы карарны кабул итү вакытын туктатып тору, озайту турындагы карары әлеге Административ регламентның 12 пункттындагы беренче абзацында, 13 пункттында, 14 пункттының икенче абзацында каралган чор тәмамлангач бер эш көне эчендә кабул ителә.

Вәкаләтле органның айлык пособиене билгеләү яисә билгеләүдән баш тарту турындагы карарын кабул итү чорын торгызып жибәрү турындагы карары айлык пособиене билгеләү турында эшләр бетерелгән гариза һәм (яки) документлар (белешмэләр) алынганнан соң бер эш көне эчендә кабул ителә.

Вәкаләтле орган мөрәжәгать итүчегә (вәкилгә) аны жибәрү фактын һәм датасын билгеләргә мөмкинлек бирүче ысул белән айлык пособие билгеләү яисә билгеләүдән баш тарту турында карар кабул итү вакытын туктатып тору, озайту, яңарту турында хәбәр итә.

63. Әлеге Административ регламентның 18, 20, 24 пунктларында каралган гаризаларны һәм документларны карау нәтижәләре буенча вәкаләтле орган, әлеге Административ регламентның 11 пункты нигезендә, бирелгән гаризага карап, дәүләт хезмәте күрсәтү нәтижәсе турында карар кабул итә.

Дәүләт хезмәте күрсәтүдән баш тарту турында карар кабул ителгән очракта, вәкаләтле орган мөрәжәгать итүчегә (вәкилгә) карар кабул ителгән көннән бер эш көнөнән дә артмаган срокта, аны жибәрү фактын раслау мөмкинлеген тәэмин итә торган ысул белән, кабул ителгән карар турында белдерү жибәрә.

Күпфункцияле үзәк аша гариза биргән очракта, кабул ителгән карар турында белдерү мөрәжәгать итүчегә (вәкилгә) күпфункцияле үзәк аша жибәрелә.

Гариза электрон рәвештә Бердәм портал аша бирелгән очракта, кабул ителгән карар турында белдерү электрон документ рәвешендә мөрәжәгать итүчегә (вәкилгә) Бердәм портал аша жибәрелә.

64. Айлык пособие билгеләү турында карар кабул ителгән очракта, вәкаләтле орган айлык пособие күләмен һәм айлык түләүне түли башлау датасын билгели.

65. Административ процедураның нәтижәсе һәм административ процедураны үтәү нәтижәсен теркәү ысулы булып вәкаләтле орган тарафыннан дәүләт хезмәте күрсәтү нәтижәсе турында карар кабул итү тора.

### **Айлык пособие түләүне оештыру буенча административ процедура**

66. Вәкаләтле орган тарафыннан айлык пособиене билгеләү турында карар кабул итү административ процедураны башлау өчен нигез булып тора.

Айлык пособиене түләү вакыты һәм тәртибе, шулай ук айлык пособиене түләүне туктату нигезләре 2330 номерлы карарда каралган.

Айлык пособиене китерү айлык пособиене билгеләү турындагы гаризада, китерү ысулын үзгәртү турындагы гаризада күрсәтелгән ысул белән башкарыла.

Вәкаләтле орган айлык пособиене китереп житкерү өчен китереп житкерүгә исәпләнгән айлык пособиене суммалары турында документ эзерли.

67. Административ процедураның нәтижәсе булып айлык пособиене түләүне оештыру тора.

68. Административ процедураны үтәү нәтижәсен теркәү ысулы булып, айлык пособиене түләү өчен китерү документларын формалаштыру тора.

### **Түләү эшенә мәгълүмат кертү буенча административ процедура**

69. Административ процедураны башлау өчен, илтеп житкерү ысулын үзгәртү турындагы гариза нигезендә, түләү эшенә мәгълүмат кертү зарурилыгы нигез булып тора.

Мөрәжәгать итүченең түләү эшенә мәгълүмат кертү әлеге Административ регламентның 13 пункттында каралган чорда, илтеп житкерү ысулын үзгәртү турындагы гариза нигезендә гамәлгә ашырыла.

70. Административ процедураның нәтижәсе һәм административ процедураның нәтижәсен теркәү ысулы булып, илтеп житкерү ысулын үзгәртү турында гариза нигезендә түләү эшенә үзгәрешләр кертү тора.

### **Административ процедураларны электрон формада, шул исәптән Бердәм порталны һәм сайтны кулланып башкару тәртибе**

71. Бердәм портал, сайт аша алдан язылуны гамәлгә ашыру өчен мөрәжәгать итүчегә (вәкилгә) системада сорала торган белешмәләрне күрсәтергә кирәк, шул исәптән:

- фамилиясен, исемен, атасының исемен (соңгысы – булган очракта);
- иминиятләштерелгән затның аерым шәхси сәчетның иминият номеры;
- телефон номерын;
- электрон почта адресын (ихтиярына карап);
- кабул итүнең теләнгән датасын һәм вакытын.

Сайт аша алдан язылуны гамәлгә ашырганда мөрәжәгать итүчегә (вәкилгә) талон-раслама бастырып чыгару мөмкинлегенә тудырыла, әгәр мөрәжәгать итүче (вәкил) электрон почта адресын хәбәр иткән очракта, әлеге адреска, кабул итү көнен, вакытын һәм урынын күрсәтеп, вәкаләтле органга алдан язылуны раслау турында мәгълүмат жиберелә.

Вәкаләтле орган Россия Федерациясе норматив хокукый актлары нигезендә идентификацияләүне һәм аутентификацияләүне узудан, кабул итү максатын күрсәтүдән, шулай ук кабул итү өчен алдан ук билгеләп куелырга тиешле кирәкле вакыт озынлыгын исәпләүдә кирәкле белешмәләрне тапшырудан тыш, мөрәжәгать итүчедән (вәкилдән) башка гамәлләр башкаруны таләп итәргә хокуклы түгел.

72. Мөрәжәгать итүче (вәкил) тарафыннан гаризаны формалаштыру, гаризаны

өстәмә рәвештә нинди дә булса башка формада тапшыру зарурлыгыннан тыш, Бердәм порталда гаризаның электрон формасын тутыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

Гаризаны формалаштырганда мөрәжәгать итүче (вәкил) өчен түбәндәгеләр тәэмин ителә:

гаризаның электрон формасы күчermәсен кәгазьдә бастырып чыгару;

гражданинның ихтыярына карап, шул исәптән гаризаның электрон формасына ялгыш керткәндә һәм күрсәткечләрне янадан кертү зарурлыгы булганда да, теләсә кайсы вакытта электрон гариза формасына элегрәк кертелгән күрсәткечләрне саклау;

гаризаның электрон рәвешендәге кырларны гражданин тарафыннан Россия Федерациясә Хөкүмәтенәң «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрне электрон формада күрсәтү өчен файдаланыла торган мәгълүмат системаларының мәгълүмат-технологик багланышын тәэмин итә торган инфраструктурада бердәм идентификация һәм аутентификация системасы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы турында» 2011 елның 28 ноябрәндәге 977 номерлы карары белән расланган Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрне электрон формада күрсәтү өчен файдаланыла торган мәгълүмат системаларының мәгълүмат-технологик багланышын тәэмин итә торган инфраструктурада бердәм идентификация һәм аутентификация системасы» федераль дәүләт мәгълүмат системасында (алга таба – бердәм идентификация һәм аутентификация системасы) урнаштырылган белешмәләрне һәм Бердәм порталда, вәкаләтле орган сайтында урнаштырылган белешмәләрне бердәм идентификация һәм аутентификация системасында булмаган белешмәләргә кагыла торган өлешендә файдаланып, белешмәләр кертә башлаганчы ук тутыру;

элегрәк кертелгән мәгълүматларны югалтмыйча, электрон гариза формасын тутыруның теләсә кайсы этапларына янадан әйләнәп кайту;

мөрәжәгать итүченәң (вәкилнен) Бердәм порталда «Шәхси кабинет»та элек бирелгән гаризаларны бер елдан да ким булмаган, шулай ук өлешчә формалаштырылган гаризаларны – кимендә 3 ай эчендә карау мөмкинлеге.

Формалаштырылган гарызига формат-мантыйкый тикшерү Бердәм портал тарафыннан автомат рәвештә, гарызнамәдә электрон форманың һәр кырын мөрәжәгать итүче тарафыннан тутыру барышында орган (оешма) билгели торган таләпләр нигезендә гамәлгә ашырыла. Бердәм порталда гаризаның электрон формасындагы кырларның төгәлсезлекләр белән тутырылган булуы ачыкланган очракта, турыдан-туры гаризаның электрон формасында мәгълүмат житкерү юлы белән, гариза бирүчегә ачыкланган хатаның характеры һәм аны бетерү тәртибе турында хәбәр ителә.

Формалаштырылган гариза вәкаләтле органга Бердәм портал аша жибәрелә.

Бердәм порталны кулланып, электрон документ формасында гариза биргән очракта, дәүләт хезмәте күрсәтүне сорап мөрәжәгать итү көне булып, Бердәм порталны кулланып, электрон документ формасында гариза бирү датасы санала.

73. Вәкаләтле орган гаризаны кабул итү һәм теркәүне элегә Административ регламентның 48 пунктында күрсәтелгән срокта, кәгазьдә кабат тапшыру зарурлыгыннан башка гына тәэмин итә.

Теркэлгәннән соң гариза дәүләт хезмәте күрсәтү өчен җаваплы структур бүлекчәгә жиберелә.

74. Дәүләт хезмәте күрсәтү барышы турында мәгълүмат мөрәжәгать итүчегә (вәкилгә) тиешле административ процедураны үтәү тәмамланганнан соң 1 эш көннәннән дә артмаган срокта, электрон почта адресына яисә мөрәжәгать итүче (вәкил) теләге буенча Бердәм портал чараларын кулланып жиберелә.

Дәүләт хезмәте күрсәткәндә мөрәжәгать итүченең (вәкилнең) электрон почтасына түбәндәгеләр жиберелә:

гаризаны кабул итү һәм теркәү турында белдерү;

дәүләт хезмәте күрсәтү процедурасының башлануы турында белдерү;

дәүләт хезмәте күрсәтү нәтижәсе турында белдерү.

Бердәм порталда дәүләт хезмәте күрсәтү барышы турында мәгълүмат бирү тиешле статусларны мөрәжәгать итүченең (вәкилнең) шәхси кабинетына жиберү юлы белән гамәлгә ашырыла.

75. Мөрәжәгать итүчегә (вәкилгә) әлеге Административ регламентның 83 пункты нигезендә Бердәм порталда дәүләт хезмәте күрсәтүнең үтемлелеген һәм сыйфатын бәяләү мөмкинлеге тәэмин ителә.

#### **Дәүләт хезмәте күрсәтү нәтижәсендә бирелгән документларда жиберелгән хаталарны һәм ялгышларны төзәтү тәртибе**

76. Дәүләт хезмәте күрсәтү нәтижәсендә бирелгән документларда жиберелгән хаталарны һәм ялгышларны төзәтү, дәүләт хезмәте күрсәтү нәтижәсе мөрәжәгать итүчегә документлар бирүне күздә тотмаганга күрә, гамәлгә ашырылмый.

#### **IV. Административ регламент үтәлешен контрольдә тоту формалары**

**Вәкаләтле органның җаваплы вазыйфай затлары тарафыннан Административ регламент нигезләмәләренең һәм дәүләт хезмәтен башкаруга таләпләрне билгеләүче башка норматив хокукый актларның үтәлешен һәм үтәлешен, шулай ук алар тарафыннан карарлар кабул итүне агымдагы тикшерүне гамәлгә ашыру тәртибе**

77. Вазыйфай затларның әлеге Административ регламентның һәм дәүләт хезмәте күрсәтүгә карата таләпләр билгели торган бүтән норматив хокукый актларның нигезләмәләрен саклавына һәм үтәвенә, шулай ук алар тарафыннан карарлар кабул итүгә агымдагы контрольлек (алга таба – агымдагы контрольлек) дәүләт хезмәте күрсәтү өчен җаваплы булган структур бүлекчә житәкчесе, шулай ук вәкаләтле орган житәкчесе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Агымдагы контрольлек вәкаләтле органның гаризаларны һәм карарларны исәпкә алу журналы мәгълүматлары буенча даими (эш көне нәтижәләре буенча) башкарыла.

**Дәүләт хезмәте күрсәтүнең тулы һәм сыйфатлы булуына планлы һәм планнан тыш тикшерүләр уздыру тәртибе һәм аларның ешлыгы, шул**



**исәптән дәүләт хезмәте күрсәтүнең тулы һәм сыйфатлы булуына  
контрольлек тәртибе һәм формалары**

78. Вәкаләтле органның вазыйфаи заты тарафыннан әлеге Административ регламент нигезләмәләрен, дәүләт хезмәте күрсәтүгә таләпләрне билгели торган башка норматив хокукый актларны үтәүне һәм башкаруны контрольдә тотуны гамәлгә ашыру (алга таба – дәүләт хезмәте күрсәтүне тикшереп тору) максатларында органнар дәүләт хезмәте күрсәтүнең тулылыгына һәм сыйфатына карата тикшерү (алга таба – тикшерү) үткәрергә мөмкин.

Тикшерүләр актлар һәм боеру документлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

79. Тикшерүләр планлы (эш планнары нигезендә гамәлгә ашырыла) һәм планнан тыш булырга мөмкин.

Планлы тикшерүләр өч елга бер тапкыр үткәрелә.

Планнан тыш тикшерүләр хокук саклау һәм башка вәкаләтле дәүләт органнары йөкләмәсе буенча үткәрелә. Тикшерү шулай ук мөрәжәгать итүченең (вәкилнең) конкрет мөрәжәгәте буенча да үткәрелергә мөмкин.

Планлы тикшерүләр түбәндәге юнәлешләр буенча гамәлгә ашырыла:

дәүләт хезмәте күрсәтү эшен оештыру;

дәүләт хезмәте күрсәтүнең тулылыгы һәм сыйфаты;

агымдагы контрольне гамәлгә ашыру.

Тикшерүләр шулай ук тематик характерда булырга мөмкин.

Тикшерү вакытында дәүләт хезмәте күрсәтүгә бәйле барлык мәсьәләләр каралырга мөмкин.

Тикшерүләр дәүләт хезмәте күрсәтүдә хокук бозуларны ачыклау һәм бетерү максатыннан үткәрелә.

**Дәүләт хезмәте күрсәтү барышында алар тарафыннан кабул ителә  
торган (гамәлгә ашырыла торган) карарлар һәм гамәлләр  
(гамәл кылмаган) өчен вазыйфаи затларның җаваплылыгы**

80. Вазыйфаи зат дәүләт хезмәте күрсәтү чорларын һәм тәртибен үтәү өчен шәхсэн җаваплы булып тора.

Вазыйфаи затның шәхсэн җаваплылыгы аның вазыйфаи күрсәтмәсендә Россия Федерациясе законнары таләпләре нигезендә билгеләнә.

81. Дәүләт хезмәте күрсәтүне контрольдә тотучы затлар исемлегә вәкаләтле органның эчке эш итү документлары (боерыклары) белән билгеләнә.

**Дәүләт хезмәте күрсәтүне, шул исәптән гражданнар, аларның  
берләшмәләре һәм оешмалары тарафыннан да, контрольдә тоту  
тәртибенә һәм формаларына карата таләпләр**

82. Вәкаләтле орган дәүләт хезмәте күрсәтүне даими контрольдә тота.

Вәкаләтле орган тарафыннан үткәрелгән тикшерүләр нәтижәләренә анализ ясала, аның нигезендә дәүләт хезмәте күрсәтүне оештыруда житешсезлекләренә бетерү буенча кирәкле чаралар күрелә.

83. Гражданнар (берләшмәләр, оешмалар) ягыннан дәүләт хезмәте күрсәтүне контрольдә тоту Россия Федерациясе Хөкүмәтенә «Федераль башкарма хакимият органнарының (аларның структур бүлекчәләре) территориаль органнары һәм бюджеттан тыш дәүләт фондларының (аларның төбәк бүлекчәләре) территориаль органнары житәкчеләре эшчәнлегенә нәтижәлеләген, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру сыйфатын исәпкә алып, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең күпфункцияле үзәкләре житәкчеләре эшчәнлегенә нәтижәлеләген бәяләү турында, шулай ук әлегә бәяләү нәтижәләрен тиешле житәкчеләрнең үз вазыйфай бурычларын үтәүне вакытыннан алда туктату турында карарлар кабул итү өчен нигез буларак кабул итү турында» 2012 елның 12 декабрдәге 1284 номерлы карарында каралган тәртиптә һәм рәвешләрдә гамәлгә ашырыла.

Мөрәжәгать итүчегә (вәкилгә) дәүләт хезмәте күрсәткәндә вәкаләтле органның вазыйфай заты (күпфункцияле үзәкнең хезмәткәре) аңа күрсәтелгән дәүләт хезмәтенә сыйфаты турында гражданнардан фикерләр жыелуы турында мәгълүмат житкәрә һәм дәүләт хезмәте күрсәтүнең сыйфатын бәяләүдә катнашу өчен күчмә ридотелефон элементәсе жайланмасының абонент номерын бирергә (яки «Интернет» челтәрәндә аңа күрсәтелгән дәүләт хезмәтен бәяләргә) тәкъдим итә.

Мөрәжәгать итүче (вәкил) күчмә радиотелефон элементәсе чараларыннан файдаланып, дәүләт хезмәте күрсәтү сыйфатын бәяләүдән баш тарткан очракта, вазыйфай зат әлегә бәяләүдә катнашу өчен терминал яки дәүләт хезмәтенә нәтижәсен бирү урынында турыдан-туры урнашкан бүтән жайланмадан файдаланып (техник мөмкинлекләр булган очракта) бәяләргә, яки аңа күрсәтелгән дәүләт хезмәте сыйфатын Интернет челтәрәндәге махсус сайтта («Ваш контроль»), шулай ук Бердәм порталда «Шәхси кабинет»та бәяләргә тәкъдим итә.

Мөрәжәгать итүче (вәкил) күчмә радиотелефон элементәсе жайланмасы ярдәмендә дәүләт хезмәте күрсәтү сыйфатын бәяләүдә катнашырга ризалык белдергән очракта, мөрәжәгать итүче (вәкил) күчмә радиотелефон элементәсе жайланмасының абонент номерын бирә, ул дәүләт хезмәтләре күрсәтү сыйфаты турында аның фикерен ачыклау өчен кирәкле белешмәләр белән бергә «Дәүләт хезмәтләре күрсәтү сыйфатын мониторинглауның мәгълүмати-аналитик системасы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасына тапшырыла, аның турында нигезләмә Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының «Дәүләт хезмәтләре сыйфатын мониторинглауның мәгълүмати-аналитик системасы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасы турында нигезләмә раслау хакында» 2013 елның 1 мартындагы 114 номерлы боерыгы белән расланган.

**V. Дәүләт хезмәте күрсәтә торган вәкаләтле орган, күпфункцияле үзәк, 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы федераль законның 16 статьясының 1<sup>1</sup> өлешендә күрсәтелгән оешмалар, шулай ук аларның вазыйфай затлары, дәүләт хезмәткәрләре, хезмәткәрләр карарларына һәм гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата судка кадәр (судтан тыш) шикаять белдерү тәртибе**

**Дәүләт хезмәте күрсәтү барышында кабул ителгән гамәлләргә**

**(гамәл кылмауга) һәм (яисә) кабул ителгән (гамәлгә ашырылган) карарларга мөрәжәгать итүчеләрнең (вәкилләрнең) судка кадәр (судтан тыш) шикаять бирү хокукы турында мәгълүмат**

84. Мөрәжәгать итүче (вәкил) вәкаләтле органнарның, аларның вазыйфай затларының, күпфункцияле үзәкнең, шулай ук дәүләт хезмәте күрсәткәндә күпфункцияле үзәк хезмәткәренә карарларына һәм гамәлләренә (гамәл кылмавына) судка кадәр (судтан тыш) шикаять (алга таба – шикаять) бирү хокукына ия.

**Мөрәжәгать итүченең шикаятен судка кадәр (судтан тыш) тәртиптә карауга вәкаләтле дәүләт хакимияте органнары, оешмалар һәм шикаятьне карап тикшерүгә вәкаләтле затлар**

85. Судка кадәр (судтан тыш) тәртиптә мөрәжәгать итүче (вәкил) шикаять белән кәгазьдә яисә электрон формада вәкаләтле органга, күпфункцияле үзәккә яисә күпфункцияле үзәкне гамәлгә куючы (алга таба – күпфункцияле үзәкне гамәлгә куючы) гавами-хокукый берәмлекнең тиешле дәүләт хакимияте органына (жирле үзидарә органына) вәкаләтле органның карарына һәм (яки) гамәленә (гамәл кылмавына) карата мөрәжәгать итәргә хокуклы;

вәкаләтле орган житәкчесенә – вәкаләтле органның вазыйфай заты карарына һәм (яисә) гамәленә (гамәл кылмавына) карата;

күпфункцияле үзәк житәкчесенә – күпфункцияле үзәк хезмәткәре карарына һәм гамәлләренә (гамәл кылмавына);

күпфункцияле үзәкне гамәлгә куючыга яисә Татарстан Республикасының норматив хокукый акты белән вәкаләт бирелгән вазыйфай затка, – күпфункцияле үзәк карарына һәм гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата.

**Шикаятьне бирү һәм карау тәртибе турында, шул исәптән Бердәм порталдан файдаланып, мөрәжәгать итүчеләргә (вәкилләргә) хәбәр итү ысуллары**

86. Шикаятьне бирү һәм карау тәртибе турындагы мәгълүмат дәүләт хезмәте күрсәтелә торган урыннардагы мәгълүмат стендларында, сайтта, Бердәм порталда урнаштырыла, шулай ук телефон буенча һәм (яки) шәхсән кабул иткәндә телдән житкерелә яисә мөрәжәгать итүче (вәкил) тарафыннан күрсәтелгән почта адресы буенча язмача яки электрон хәбәр рәвешендә жибәрелә.

**Дәүләт хезмәте күрсәтүче вәкаләтле орган, шулай ук аның вазыйфай затлары карарларына һәм гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата судка кадәр (судтан тыш) шикаять бирү тәртибен жайга салучы норматив хокукый актлар исемлеге**

87. Вәкаләтле органның, шулай ук аның вазыйфай затлары карарларына һәм гамәлләренә (гамәл кылмавына) судка кадәр (судтан тыш) шикаять бирү тәртибе түбәндәгеләр белән жайга салына:

2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы федераль закон;

«Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатләрән карау тәртибе турында»

2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы федераль закон;

Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Федераль башкарма хакимият органнарының һәм аларның вазыйфай затларының, федераль дәүләт хезмәткәрләренен, Россия Федерациясе бюджетныкы булмаган дәүләт фондлары вазыйфай затларының, билгеләнгән эшчәнлек өлкәсендә дәүләт хезмәтләрә күрсәтү буенча федераль законнар нигезендә вәкаләт бирелгән дәүләт корпорацияләренен һәм аларның вазыйфай затларының, «Дәүләт хезмәтләрән һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» федераль законның 16 статьясының 1<sup>1</sup> өлешендә каралган оешмаларның һәм аларның хезмәткәрләренен, шулай ук дәүләт хезмәтләрә һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүче күпфункцияле үзәкләрнен һәм аларның хезмәткәрләренен карарларына һәм гамәлләрәнә (гамәл кылмавына) шикаятьләр тапшыру һәм аларны карау тәртибе турында» 2012 елның 16 августындагы 840 номерлы карары;

Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтелгәндә гамәлгә ашырылган карарларга һәм гамәлләргә (гамәл кылмауга) судка кадәр (судтан тыш) шикаять белдерү процессын тәмин итә торган федераль дәүләт мәгълүмат системасы турында» 2012 елның 20 ноябрәндәге 1198 номерлы карары.

88. Дәүләт хезмәте күрсәтү барышында органнар, аларның вазыйфай затлары, күпфункцияле үзәкләр, шулай ук күпфункцияле үзәкләр хезмәткәрләрә тарафыннан кабул ителгән гамәлләргә (гамәл кылмауга) һәм (яки) карарларга мөрәжәгат итүчеләрнен (вәкилләрнен) судка кадәр (судтан тыш) шикаять белдерү хокукы турында, судка кадәр (судтан тыш) тәртиптә жибәрелгән шикаятьне карауга вәкаләтле булган органнар, оешмалар һәм затлар, мөрәжәгат итүчеләргә (вәкилләргә) шикаятьне тапшыру һәм аны карау тәртибе турында, шул исәптән Бердәм порталны кулланып, шулай ук органнарның, аларның вазыйфай затларының, күпфункцияле үзәкләрнен, шулай ук күпфункцияле үзәкләр хезмәткәрләренен карарларына һәм гамәлләрәнә (гамәл кылмавына) судка кадәр (судтан тыш) шикаять белдерү тәртибе турында мәгълүмат мәжбүри рәвештә Бердәм порталда урнаштырылырга тиеш.

## **VI. Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнен күпфункцияле үзәкләрәндә административ процедураларны (гамәлләрне) үтәү үзенчәлекләре**

### **Күпфункцияле үзәкләр башкара торган административ процедураларның (гамәлләрнен) тулы исемлегә**

89. Күпфункцияле үзәк тарафыннан дәүләт хезмәте күрсәтү түбәндәге административ процедураларны үз эченә ала:

гражданнырга күпфункцияле үзәктә дәүләт хезмәте күрсәтү тәртибе, дәүләт хезмәте күрсәтүнен барышы, дәүләт хезмәте күрсәтүгә бәйлә башка мәсьәләләр буенча мәгълүмат бирү, шулай ук күпфункцияле үзәктә дәүләт хезмәте күрсәтү тәртибе турында гражданнырга консультация бирү;

дәүләт хезмәте күрсәтү турында гражданнардан гариза алу һәм дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле башка документларны кабул итү;

дәүләт хезмәтләрен күрсәтүче органнарга, дәүләт хакимиятенә башка органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм дәүләт хезмәтләрен күрсәтүдә катнашучы оешмаларга күпфункцияле үзәк тарафыннан ведомствоара гариза формалаштыру һәм жибәрү;

гражданга дәүләт хезмәте күрсәтү нәтижәсен бирү, шул исәптән дәүләт хезмәте күрсәтү нәтижәләре буенча күпфункцияле үзәккә жибәрелгән электрон документларның эчтәлеген раслый торган кәгазьдә документлар бирү, шулай ук кәгазьдә документларны, шул исәптән дәүләт хезмәтләрен күрсәтүче органнарның мәгълүмат системаларынан өземтәләрне һәм муниципаль хезмәтләрне күрсәтүче органнардан өземтәләрне дә кертәп, бирү.

**Гражданинга күпфункцияле үзәктә дәүләт хезмәте күрсәтү тәртибе, дәүләт хезмәте күрсәтү турындагы гаризаны үтәү барышы, дәүләт хезмәте күрсәтүгә бәйле башка мәсьәләләр буенча мәгълүмат бирү, шулай ук күпфункцияле үзәктә дәүләт хезмәте күрсәтү тәртибе турында гражданнарга консультация бирү буенча административ процедура**

90. Күпфункцияле үзәктә дәүләт хезмәте күрсәтү тәртибе, дәүләт хезмәте күрсәтүнең барышы яки дәүләт хезмәте күрсәтү нәтижәсе булган документларның әзерлеге турында гражданга хәбәр итү түбәндәгечә гамәлгә ашырыла:

гражданның шәхси кабул итү барышында;

телефон аша;

электрон почта аша.

91. Гражданин күпфункцияле үзәккә электрон почта аша дәүләт хезмәте күрсәтү нәтижәсе турында гариза белән мөрәжәгать иткән очракта, күпфункцияле үзәк элекке гариза күпфункцияле үзәккә алынган көннән соң килүче эш көннән дә соңга калмыйча гражданга җавап жибәрә.

**Дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле башка документлар һәм дәүләт хезмәте күрсәтү турында гражданның күпфункцияле үзәк тарафыннан гаризасын кабул итү буенча административ процедура**

92. Административ процедураны башлау өчен гражданның дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле гариза һәм документлар белән Россия Федерациясе территориясе чикләрендә, гражданның ихтыярына карап, аның яшәү урынына, тору урынына, хакыйкый яшәү урынына яисә түләү эше урнашкан урынына бәйсез рәвештә теләсә кайсы күпфункцияле үзәккә мөрәжәгать итүе нигез булып тора, әгәр дәүләт хезмәтен күрсәтә торган вәкаләтле орган һәм күпфункцияле үзәк арасында үзара хезмәттәшлек турында килешү төзелгән булса һәм элекке гаризаны тапшыру күпфункцияле үзәктә күрсәтелә торган, килешүдә каралган дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр исемлегендә каралган булса.

Гражданның дәүләт хезмәте күрсәтүне сорап күпфункцияле үзәккә мөрәжәгать итү юлы белән, вәкил аша мөрәжәгать итә алалар.

Дәүләт хезмәте күрсәтүне сорап мөрәжәгать итү көне дип күпфункцияле үзәк тарафыннан гаризаны кабул итү көне санала.

93. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2012 елның 22 декабрендәге 1376 номерлы карары белән расланган Күпфункцияле үзәкләр эшчәнлеген оештыру кагыйдәләрендә каралган дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең күпфункцияле үзәге тарафыннан дәүләт хезмәтләрен күрсәтү таләпләрен исәпкә алып, гариза, шулай ук дәүләт хезмәте күрсәтү өчен кирәкле белешмәләр, документлар һәм мәгълүмат вәкаләтле орган тарафыннан күпфункцияле үзәктән якланган элемент каналлары буенча көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән расланган электрон рәвештә алынырга мөмкин. Шулай ук вакытта гариза һәм документларның кәгазьдәге оригиналлары вәкаләтле органга тапшырылмый.

94. Дәүләт хезмәтен күрсәтү нәтижәсе гражданның теләге буенча көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланган электрон формада, гражданин тарафыннан гаризаны формалаштырганда күрсәтелгән электрон почта адресына таләп ителгән урын буенча жиберелә ала.

**Дәүләт хезмәтләрен күрсәтүче органнарга, дәүләт хакимиятенең башка органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм дәүләт хезмәтләрен күрсәтүдә катнашучы оешмаларга күпфункцияле үзәк тарафыннан ведомствоара гариза формалаштыру һәм жиберү административ процедурасы**

95. Дәүләт хезмәте күрсәткәндә күпфункцияле үзәк тарафыннан ведомствоара гариза формалаштыру һәм дәүләт хезмәтләре күрсәтүче органнарга, дәүләт хакимиятенең башка органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм дәүләт хезмәтләре күрсәтүдә катнашучы оешмаларга жиберү гамәлгә ашырылмый.

**Гражданинга дәүләт хезмәте күрсәтү нәтижәсен бирү, шулай ук исәптән дәүләт хезмәте күрсәтү нәтижәләре буенча күпфункцияле үзәккә жиберелгән электрон документларның эчтәлеген раслый торган кәгазьдә документлар бирү,**

**шулай ук кәгазьдә документларны, шулай ук исәптән дәүләт хезмәтләрен күрсәтүче органнарның мәгълүмат системаларынан өзәтәләрне һәм муниципаль хезмәтләрне күрсәтүче органнардан өзәтәләрне дә кертеп, бирү административ процедурасы**

96. Гражданин белешмәләр сорап мөрәжәгать иткән очракта, күпфункцияле үзәк хезмәткәре ведомствоара электрон багланышлар системасы аша ведомствоара гариза формалаштыра һәм реаль вакыт режимында жавап ала. Алынган мәгълүматларны бастыра, күпфункцияле үзәкнең штампын һәм мөһерен, тулы имзасын күрсәтеп, имза белән таныклый. Белешмәләрне гражданинга (гражданның вәкиленә) тапшыра.